

**Planul de management al Sitului Natura 2000
ROSPA0126 Livezile-Dolaț**

CUPRINS

GLOSAR DE TERMENI UTILIZAȚI ÎN PLANUL DE MANAGEMENT

CE CONȚINE PLANUL DE MANAGEMENT?

1. INTRODUCERE
 - 1.1. Scopul Planului de management
 - 1.2. Baza legală a Planului de management
2. DESCRIEREA SITULUI ROSPA0126 LIVEZILE-DOLAȚ
 - 2.1. Informații Generale
 - 2.1.1. Localizare
 - 2.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management
 - 2.1.2.1. Desemnarea, limitele și categoriile de management ale ariilor protejate din zona sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț
 - 2.1.2.2. Arii protejate limitrofe
 - 2.1.2.3. Administrarea sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț
 - 2.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor
 - 2.1.4. Factorii interesați
 - 2.1.5. Resurse pentru management și infrastructura
 - 2.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul ariei protejate
 - 2.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare
 - 2.1.8. Scurt istoric al managementului și al activităților majore de management
 - 2.2. Mediul fizic
 - 2.3. Mediul biotic
 - 2.3.1. Regiunea/regiunile biogeografice
 - 2.3.2. Fauna
 - 2.3.2.1. Specii de interes comunitar și situația acestora în sit
 - 2.3.2.2. Specii de faună de interes economic
 - 2.3.2.3. Specii de faună de interes cultural
 - 2.3.2.4. Specii alohtone și specii invazive
 - 2.3.3. Ecosisteme
 - 2.3.4. Peisajul
 - 2.3.5. Procese naturale
 - 2.4. Informații socio-economice și culturale
 - 2.4.1. Comunități
 - 2.4.2. Aspecte demografice
 - 2.4.3. Utilizarea terenurilor și resurselor naturale
 - 2.4.4. Economia locală
 - 2.5. Cercetare
 - 2.6. Acțiuni de management majore desfășurate în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț
3. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE
 - 3.1. Valori
 - 3.2. Presiuni și amenințări
 - 3.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate
4. STRATEGIA DE MANAGEMENT

- 4.1. Viziunea
 - 4.2. Strategia de management
 - 4.3. Planul operațional
 - 4.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional
5. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT
- 5.1. Sistemul de luare a deciziilor
 - 5.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de management
 - 5.3. Monitorizarea implementării Planului de management

Bibliografie

Anexa nr. 1 la Planul de management - Fișele speciilor de interes comunitar din cadrul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Anexa nr. 2 la Planul de management - Planul de Monitorizare

Anexa nr. 3 la Planul de management – Planul financiar

Anexa nr. 4 la Planul de management Hărți de distribuție a speciilor de păsări de interes comunitar din cadrul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

GLOSAR DE TERMENI UTILIZAȚI ÎN PLANUL DE MANAGEMENT

Habitate de interes de conservare - habitate de interes comunitar incluse în Formularul Standard, habitate importante pentru speciile de interes comunitar incluse în Formularul Standard - ca loc de hrănire, reproducere, adăpost - habitate rare la nivel național.

Habitate prioritare – habitate considerate rare sau valoroase la nivel european, pentru care au fost stabilite strategii de conservare la nivel comunitar.

Specii de interes de conservare – specii de interes comunitar, incluse în Formularul Standard, specii importante pentru speciile de interes comunitar, incluse în Formularul Standard - de exemplu ca hrană - specii rare protejate la nivel național.

- Direcție de management – în sensul utilizat în acest Plan de management, termenul descrie ceea ce se dorește a se realiza prin activitățile și măsurile de management. Se definesc pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, detalierea activităților/acțiunilor specifice urmând să fie făcută în planurile de lucru anuale.
- Activitate de management – una sau mai multe acțiuni care contribuie la obținerea rezultatelor dorite pentru fiecare direcție de management, cum ar fi, de exemplu, activități de patrulare, control, educație, realizarea unor trecători pentru pești sau distrugerea parțială a pragurilor de fund pentru a ajuta menținerea speciei etc. Acestea sunt parțial descrise la capitolul 5 și se stabilesc cu ocazia întocmirii planurilor de lucru anuale.
- Măsuri de management – sunt reguli specifice de utilizare a terenurilor și resurselor din sit impuse de statutul de ariei protejate, respectiv de necesitatea atingerii obiectivelor sitului, de obicei incluse în Regulamentul sitului. Exemplu: cosirea pajiștilor de interes de conservare numai după data de 1 iulie.
- Management adaptabil – acțiunile de management sunt astfel definite încât să permită adaptarea la modificări ale sistemelor naturale intervenite pe perioada de aplicare a planului de management sau redefinirea activităților și măsurilor de management, dacă prin monitorizare se dovedește că acest lucru este necesar.
- Management participativ – planificarea și implementarea activităților de management se face cu implicarea/participarea factorilor interesați.

- Management activ – în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica necesitatea realizării unor activități și măsuri de management destinate special menținerii stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare. Fără activitățile și măsurile respective, există posibilitatea degradării/pierderii valorilor, cum ar fi de exemplu pierderea de habitate importante de pajiști în cazul necosirii fânețelor.
- Activități cu impact – activitățile care au asemenea caracteristici încât se consideră că generează un impact asupra mediului. Cele cu impact semnificativ sunt definite de legislație.

ACRONIME

ANAR – Administrația Națională a Apelor Române

ANIF – Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare

ANPM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului

APM – Agenția pentru Protecția Mediului

IUCN – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii

MMA – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

SGA – Sistemul de Gospodărire a Apelor

SPA – Arie Specială de Protecție Avifaunistică

UAT – Unitate Administrativ Teritorială

UVM – Unitate Vită Mare

CE CONȚINE PLANUL DE MANAGEMENT?

Ghid succint pentru o mai bună înțelegere a structurii și conținutului

Planul de management este structurat în așa fel încât să se poată face o analiză cât mai bună a informațiilor de care se dispune la data elaborării. Informațiile și analizele sunt redactate astfel încât detaliile tehnice să fie prezentate cât mai succint pentru fiecare din domeniile la care se face referire - în principal ecologie, biologie, hidrologie, silvicultură, agricultură și altele - dar suficiente pentru a permite o bună înțelegere a legăturilor între situația actuală, tendințele de viitor și măsurile de management planificate. În cele ce urmează se redă foarte pe scurt ce conține fiecare capitol, sperând că astfel vom ajuta la înțelegerea mai ușoară a conținutului Planului de management, permițând cititorului să se concentreze pe capitolele care îl interesează în mod deosebit.

Sumar - redă succint aspectele principale din Plan

I. INTRODUCERE – De ce plan de management?

De ce este nevoie de Planul de management și care sunt prevederile legale în baza cărora s-a elaborat.

II. DESCRIEREA ARIEI PROTEJATE – Care este situația actuală în aria protejată? – aspecte care explică și /sau influențează aria protejată

Conține o descriere a situației actuale a ariei protejate, ca și cum s-ar "fotografia" zona la momentul elaborării Planului de management, pentru a se cunoaște situația actuală. Descrierea conține informații utile pentru elaborarea strategiei și a măsurilor de management – Capitolul II. Informațiile sunt relevante pentru elaborarea celorlalte capitole din Planul de management.

2.1. Informații generale

- despre ce arii protejate este vorba,
- unde se află situl și ce suprafețe includ,
- cine sunt proprietarii și gestionarii terenurilor, resurselor naturale și ale ariei protejate,
- cine sunt cei ce au interese și care desfășoară activități în zona sitului,
- ce resurse are și ce activități a desfășurat până în prezent Custodele.

2.2. Descrierea mediului fizic și biotic

2.2.1. informații minime despre relief, rețeaua de ape, climă, factori ce determină prezența habitatelor și speciilor;

2.2.2. situația actuală cu privire la prezența speciilor și habitatelor; prezentarea rezultatelor inventarierilor de teren, reflectată și în hărțile din anexe.

2.3. Informații socio-economice și culturale

Aria protejată nu este ”ruptă” de contextul socio-economic. Ceea ce se întâmplă în zonă influențează în mod semnificativ biodiversitatea. Capitolul conține informații sumare cu privire la situația socio-economică, necesare pentru a defini situația ariei protejate pe teritoriile localităților/comunelor, tendințele de dezvoltare, interesul pentru terenurile și resursele naturale din zonă, situația sistemului educațional pentru stabilirea programelor de educație pentru natură, potențialul pentru noi activități legate de valorile naturale.

Toate acestea pot influența semnificativ managementul ariei protejate, întrucât activitățile umane au, în general, impact asupra naturii.

2.4. Informare, conștientizare, educare – activități desfășurate până în prezent.

Ariile protejate au un rol important pentru educare și conștientizare cu privire la importanța protecției naturii. Este important să se știe ce s-a făcut până în prezent pentru a ajuta la planificarea acestui gen de activități pe viitor.

2.5. Cercetare – ce aspecte relevante pentru managementul Ariei Protejate au fost cercetate până în prezent și ce infrastructură există pentru cercetare aplicată?

5.6. Acțiuni de management majore desfășurate în aria protejată – ce s-a făcut până în prezent pentru managementul ariei protejate - principalele acțiuni și rezultate.

III. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE - Ce trebuie să păstrăm / îmbunătățim în zonă și de ce sunt necesare măsuri de management? Care sunt presiunile și amenințările?

Informațiile de la capitolul III sunt analizate din perspectiva conservării valorilor pentru care a fost declarată aria protejată.

3.1. Valori – Ce trebuie să menținem sau să îmbunătățim în aria protejată? - Valori

Se descriu valorile care trebuie păstrate sau îmbunătățite. În cazul siturilor Natura 2000 este vorba, obligatoriu, despre habitatele și speciile pentru care au fost declarate, conform Formularului Standard, dar au fost identificate și alte specii și habitate, respectiv alte valori considerate importante pentru zonă. Pe aceste valori se concentrează acțiunile de management pe viitor - capitolul 4.4.

3.2. PRESIUNI ȘI AMENINȚĂRI: Ce trebuie reglementat pentru a menține sau îmbunătăți valorile? Presiuni și amenințări.

Sunt descrise activitățile umane care, din cauza modului în care se desfășoară, au un impact asupra valorilor sau pot avea impact pe viitor.

3.3. EVALUARE – Care este starea actuală și tendințele în viitor în ce privește valorile ariei protejate?

Se analizează dacă valorile sunt în stare corespunzătoare și care va fi evoluția amenințărilor?

Analiza se face în baza celor descrise la capitolul 2.1 cu referire doar la valorile identificate în capitolul 3.1. și luând în calcul tendințele viitoare din perspectiva amenințărilor identificate în capitolul 3.2.

IV. STRATEGIA DE MANAGEMENT - Ce vrem pentru zonă pe viitor? Cum se va face managementul?

Natura și resursele naturale nu pot fi gestionate eficient pe termen scurt. Trebuie să definim ce anume vrem să obținem pe o perioadă mai lungă, iar Planul de management să descrie ce anume ar trebui făcut în următorii cinci ani pentru a ne apropia de realizarea țelului /viziunii propuse. Cunoscând valorile avute, situația lor actuală, presiunile și amenințările la care sunt supuse, se definește o strategie pe termen mediu sau lung, răspunzând la întrebările de mai jos.

4.1. Viziunea - Cum vrem să arate aria protejată peste 50 de ani?

4.2. Organizarea teritorială a managementului – În ce zone din aria protejată trebuie să impunem condiții pentru desfășurarea activităților umane astfel încât să menținem sau să îmbunătățim valorile?

Se stabilește dacă sunt necesare măsuri speciale de management în anumite zone. Zonele cu cerințe speciale în ceea ce privește măsurile de management sunt prezentate pe hartă. Această planificare ”teritorială”, din punct de vedere a măsurilor de management, este foarte importantă, întrucât anumite aspecte vor trebui reflectate în managementul terenurilor și resurselor.

4.3. Strategia de management: Care este strategia pe termen mediu, definită în baza informațiilor din capitolele II și III? Domeniile pe care se vor concentra eforturile de management și obiectivele pentru fiecare din acestea.

Se descrie cum anume va fi organizat managementul, definind domeniile pe care vor fi desfășurate activitățile de management și ce anume vrem să obținem pe fiecare din aceste domenii / obiective.

4.4. Planul operațional pe cinci ani – Ce acțiuni de management sunt necesare pentru a realiza obiectivele definite la Capitolul 4.3?

Ce trebuie făcut în următorii cinci ani pentru a ne asigura că se menține sau se îmbunătățește starea speciilor și a habitatelor, respectiv a celorlalte valori, se reduc amenințările și se asigură un cadru corespunzător pentru ca zona să poată beneficia de o dezvoltare durabilă.

4.5. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional. Cum anume se pot realiza acțiunile din Planul operațional? Exemple de activități și măsuri de management

Se dau exemple de activități și măsuri de management, eventual restricții pentru câteva din acțiunile de management definite în Capitolul D.4. Acest capitol cuprinde prevederi care se regăsesc și în Regulament.

V. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT – Cum se implementează în mod eficient Planul de management?

5.1. Sistemul de luare a deciziilor – Cine ia deciziile în cazul în care trebuie modificate anumite prevederi din Planul de management?

5.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de management - Ce resurse umane și financiare sunt necesare pentru realizarea activităților din Planul de management?

5.3. Monitorizarea implementării Planului de management – Cum apreciem dacă ne atingem obiectivele și cum ne asigurăm că măsurile de management sunt adaptate – dacă este necesar - pentru atingerea obiectivelor?

Se explică cum anume se urmărește implementarea Planului de management, cum se măsoară impactul activităților de management și succesul lor, cine trebuie să măsoare și când și cum se folosesc rezultatele monitorizării pentru a îmbunătăți măsurile de management.

Aria Specială de Protecție Avifaunistică Livezile-Dolaț din județul Timiș, numit în continuare situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, a fost desemnat pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite, specii de păsări, pentru România și Uniunea Europeană.

Este o zonă foarte importantă, întrucât este printre ultimele care mai păstrează o diversitate mare a habitatelor specifice cuibăririi și hrănirii unor specii de păsări, dar deține de asemenea și specii de interes conservativ global precum vânturelul de seară - *Falco vespertinus*. Aria a fost propusă ca sit Natura 2000 în special în vederea conservării vânturelului de seară. Populația cuibăritoare de *Falco vespertinus* din zona Livezile-Dolaț prezintă o stagnare, tendință identificată în urma programului de monitorizare inițiat de Asociația "Grupul Milvus".

Viziunea pe termen lung pentru această zonă a fost definită astfel:

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț este un refugiu de habitate și zone umede demarcat la sud de râul Timiș, importante pentru natură - în vecinătatea zonelor utilizate intens de om - cu un mozaic viu ce constituie un loc prielnic avifaunei din zonă.

Pentru realizarea acestei viziuni este necesar ca toți cei care trăiesc în această zonă, toate autoritățile și instituțiile cu rol în managementul terenurilor și al resurselor, să înțeleagă cât este de important să se mențină și chiar să se îmbunătățească starea valorilor deosebite care se găsesc aici și să contribuie în mod activ la păstrarea lor.

Un obiectiv, extrem de important pentru această arie protejată, este asigurarea menținerii și refacerii stării favorabile de conservare pentru toate speciile și habitatele de interes

comunitar, așa cum se prevede în directivele europene de conservare a naturii. Nerealizarea acestui obiectiv poate atrage sancțiuni severe din partea Uniunii Europene. Valorile identificate în această arie protejată nu sunt importante doar din punct de vedere strict al conservării naturii, dar și ca resurse naturale sau asigură servicii de mediu care influențează condițiile de trai ale comunităților locale.

Pentru păstrarea acestor valori vor fi planificate și realizate măsuri de management variate, grupate în acest plan pe domenii, și anume:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea/refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes conservativ prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.

Programul 2. Informare și conștientizare

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin activități de informare și conștientizare, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Programul 3: Administrare

Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de management al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Programul 4. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Realizarea acestor programe nu este doar responsabilitatea celui ce administrează aria protejată întrucât legea prevede responsabilități și obligații, atât pentru toți proprietarii și administratorii de terenuri, cât și pentru autorități. Ca urmare este foarte important ca implementarea Planului de management să se facă în parteneriat și prin colaborare cu factorii interesați.

Planul de management al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț conține o descriere succintă a ariei protejate, o prezentare a valorilor și amenințărilor identificate, o evaluare a tendințelor și, în baza acestora, stabilește măsurile de management în planul operațional. Planul conține și o evaluare a necesarului de resurse financiare.

Planul de monitorizare stabilește cadrul pentru monitorizarea eficienței măsurilor de management, a administrării ariei protejate, urmând să ofere informații importante pentru adaptarea măsurilor de management pe viitor.

Planul se constituie într-un ghid extrem de important nu numai pentru custodele ariei protejate, cât și pentru autorități, instituții, proprietari și administratori de terenuri.

1. INTRODUCERE

1.1. Scopul Planului de management

Planul de management a fost elaborat în vederea identificării strategiei de management a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț și stabilirea măsurilor de management și de monitorizare, astfel încât să se realizeze obiectivele pentru care a fost desemnat situl.

Complexitatea managementului ariei protejate este dată în principal de:

- multitudinea de valori pentru care a fost declarată aria protejată,
- sistemul de canale care formează un complex bogat de habitate umede și zone acvatice,
- deranjul uman este semnificativ și constă în tăierea arborilor și vânătoarea ciorilor în perioada de reproducere,
- numeroasele presiuni și amenințări prezente în zonă,
- numărul mare al factorilor interesați: proprietari și administratori de terenuri și resurse naturale, comunități locale, autorități, instituții, organizații,
- faptul că responsabilitatea pentru implementarea activităților și măsurilor de management nu revine numai Custodelui ariei protejate, ci și factorilor interesați,
- necesitatea definirii condițiilor în care comunitatea se poate dezvolta durabil cu menținerea valorilor și a serviciilor naturale, cel puțin la starea lor actuală sau chiar îmbunătățirea lor,
- caracterul neprevăzut al schimbărilor din natură și necesitatea adaptării la aceste schimbări.

Ca urmare, se impune o planificare atentă, asigurând-se cadrul necesar pentru un management adaptabil și participativ.

Managementul adaptabil se referă la posibilitatea adaptării soluțiilor de management la realitățile caracteristice fiecărui moment. Având în vedere că acest plan trebuie să stabilească măsuri de management pentru gestionarea unor valori naturale supuse unor modificări greu de anticipat, modificări ce pot apărea, atât din cauza unor factori naturali cât și din cauza unor factori antropici, planul operațional a fost astfel stabilit încât să permită flexibilitate în stabilirea zonelor, în care se fac intervențiile și în detalierea măsurilor de management, având astfel un caracter adaptabil.

Principiul managementului participativ impune implicarea factorilor interesați, atât în procesul de elaborare a planului, cât și în implementarea acestuia. Pe parcursul elaborării planului au fost organizate întâlniri și dezbateri cu factorii interesați, Custodele depunând eforturi semnificative pentru a se asigura că toți cei interesați au fost informați și

consultați în mod corespunzător, fie prin întâlnirile publice organizate, fie prin întâlniri cu specialiști de la instituțiile principale, cu responsabilități în zona sitului.

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor speciale de management pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a custodelui, dar și al autorităților, așa cum se precizează în articolul 21 aliniatul 6 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: "Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu custozii/administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management." Ca urmare, Planul operațional detaliat, de la Capitolul 4.4, stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor de management.

Strategia de management, respectiv viziunea, obiectivele specifice pe domenii și subdomenii, direcțiile de management și acțiunile, respectiv măsurile de management au fost elaborate cu sprijin tehnic din partea echipei ProPark. Deciziile finale, cu privire la aceste aspecte, au fost luate în urma discuțiilor și consultărilor cu factorii interesați.

Planul de management este un instrument important pentru a atrage atenția asupra importanței naturii și a resurselor naturale pentru dezvoltarea comunităților și a necesității menținerii acestora pentru generațiile viitoare. În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltare durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform articolului 21 aliniatul 5 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: "Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management."

1.2. Baza legală a Planului de management

Baza legală este constituită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei

sălbatică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, care la articolul 21. prevede următoarele:

- alineatul 2 - planurile de management și regulamentele se elaborează de către custozii acestora, se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia, după caz, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate.
- alineatul 7 - ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii ariilor naturale protejate de interes comunitar cu ariile naturale protejate de interes național, se va realiza un singur plan de management integrat, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, stabilește prin articolul 11 că: "Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar."

2. DESCRIEREA SITULUI ROSPA0126 LIVEZILE-DOLAȚ

2.1. Informații Generale

2.1.1. Localizare

Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț se întinde pe o suprafață de 6.565 ha și este situată în zona central vestică a județului Timiș.

Situl se încadrează în regiunea biogeografică panonică, fiind situat în Câmpia Timișului. La vest este mărginit de localitatea Giera, la nord de Canalul Lanca-Birda, la nord-est de localitatea Ghilad, iar la est de localitățile Banloc și Ofsenița - vezi figura nr. 1.

Regional situl este inclus într-o singură regiune, Regiunea de Dezvoltare 5 Vest.

Situl este situat 100% pe teritoriul județului Timiș, desfășurându-se pe teritorii administrativ a mai multor comune dintre care cele mai importante sunt Livezile, Ghilad, Banloc și Giera - vezi figura nr. 1.

Lungimea maximă a sitului ajunge la 16 km, iar lățimea maximă a sitului este de aproximativ 7 km. Altitudinea medie este de 75-77 m, cuprinsă între un maxim de 82 de metri în zona estică și un minim de 71 de metri în albia canalului Lanca-Birda.

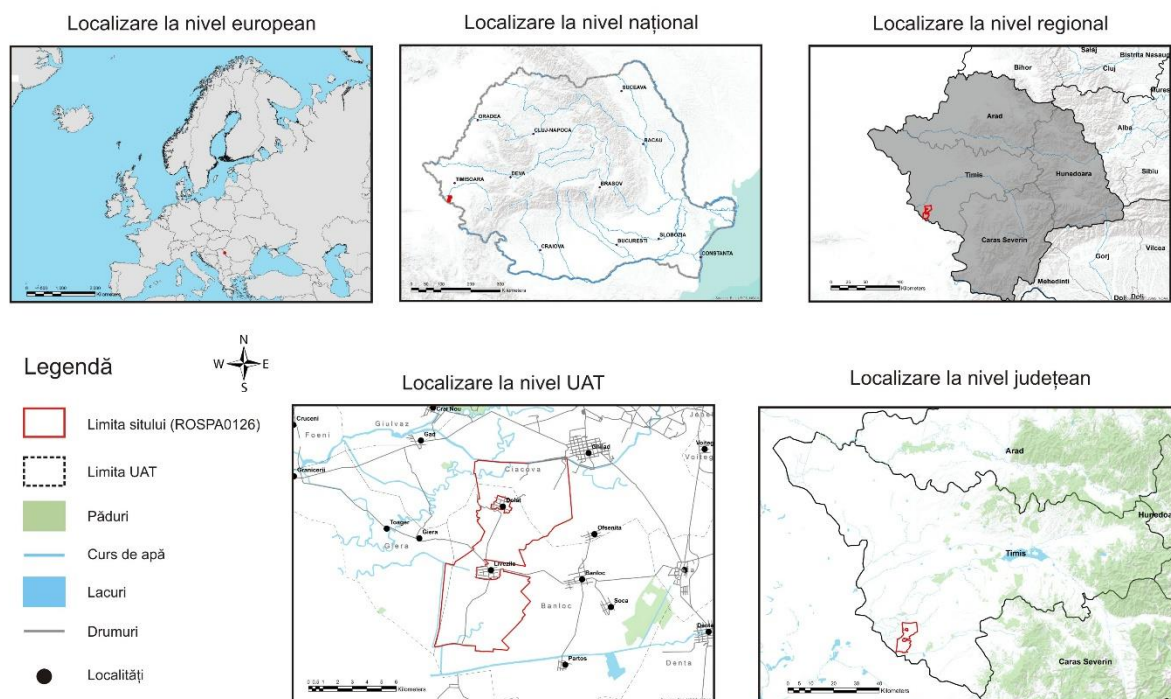

Figura nr. 1. Localizarea sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Coordonatele sitului sunt: latitudine N 45° 24' 0" și longitudine E 21° 3' 59".

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț reprezintă o zonă de câmpie cu sol sărătuș și mlaștini sărăturate, ce adăpostește o mare varietate de floră halofilă specifică sărăturilor și a fost desemnat pentru protecția unor specii de păsări emblematică pentru Câmpia de Vest. Situl se întinde între Râul Timiș și Bârzava, în partea sud-vestică a județului Timiș și cea vestică a satului Banloc, la 30 km sud-vest de Timișoara. Drumul național 59B care leagă localitatea Giera de Banloc străbate situl pe direcția est-vest, iar drumul județean 595A ce leagă localitățile Ghilad de Deta trece la est de aria protejată pe direcția sud-nord. Situl se poate accesa din următoarele localități: Banloc, Ofenița, Livezile, Toager, Giera, Ghilad și Deta, existând o rețea de drumuri comunale care fac legătura între acestea.

2.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management

2.1.2.1. Desemnarea, limitele și categoriile de management ale ariilor protejate din zona sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Această zonă a fost identificată în cadrul programului LIFE "Conservarea vânturelului de seară în regiunea Panonică", ca fiind foarte importantă pentru vânturei de seară, în Timiș aflându-se aproape jumătate, respectiv 47,8% din populația cuibăritoare din Câmpia de Vest. Cele 10 specii de păsări de interes comunitar de pe anexa I a Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări), au reprezentat criteriile de desemnare a sitului. Există două grupe ecologice mari de păsări, ce pot fi considerate „țintă” pentru conservare la nivelul sitului, respectiv păsările de apă și cele de terenuri deschise.

Dintre cele mai reprezentative specii cuibăritoare pentru habitatele sitului, unele cu populații relativ mari, fac parte: *Falco vespertinus*, *Anthus campestris*, *Lanius minor*.

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț este arie naturală protejată de interes comunitar – categoria Aria de Protecție Specială Avifaunistică – conform Directivei Păsări, desemnat prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

Pe suprafața sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț nu se suprapun alte arii naturale protejate de interes comunitar sau național.

Limitele sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț au fost stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007, cu modificările și completările ulterioare. Harta sitului este pusă la dispoziția factorilor interesați de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului prin intermediul paginii de internet <http://www.biodiversity.ro/n2000>, conform actului normativ menționat, precum și în Anexa nr. 1 la Planul de management. De asemenea o hartă interactivă a sitului poate fi accesată și pe <http://atlas.anpm.ro/atlas#>.

2.1.2.2. Arii protejate limitrofe

Situl Natura 2000 ROSPA0095 Pădurea Macedonia este singurul sit limitrof, care, de fapt, are limite comune cu situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, fiind delimitate de canalul Lanca-Birda. În imediata apropiere a sitului se mai găsesc ROSCI0388 Sărăturile de la Foeni - Grăniceri, ROSCI0109 Lunca Timișului, ROSCI0346 Pajiștea Ciacova, ROSCI0348 Pajiștea Jebel și ROSPA0127 Lunca Bârzavei - vezi figura nr. 2.

Aceste arii protejate sunt importante pentru speciile din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, întrucât majoritatea speciilor de păsări pentru care a fost desemnat situl au nevoie de spații întinse, dincolo de limitele acestuia, fiind în același timp foarte importantă asigurarea de coridoare ecologice între ele. În plus, colaborarea cu custozii acestor arii protejate poate contribui la creșterea eficienței conservării acestor specii și habitate, majoritatea speciilor și tipurilor de habitate fiind comune.

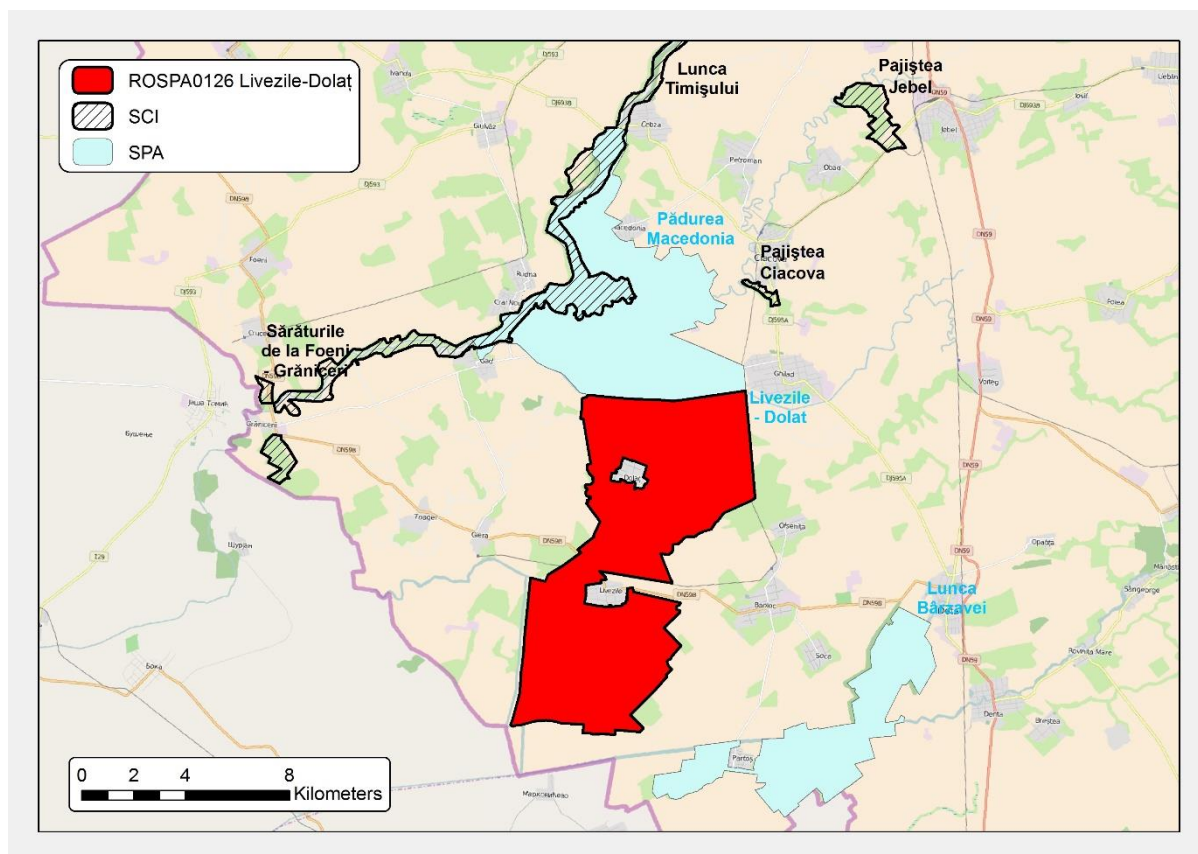

Figura nr. 2. Situri Natura 2000 învecinate cu situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț

2.1.2.3. Administrarea sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Responsabilitatea administrării ariei protejate revine Custodelui.

În acest scop, se elaborează Planul de management, prin care se realizează gospodărirea unitară și integrată a ariei protejate. Custodele urmărește respectarea Planului de management, organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management ale sitului ROSPA0126 Livezile - Dolaț, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes comunitar stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

2.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor

Din punct de vedere al drepturilor de proprietate, administrare și folosință a terenurilor în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, se regăsește o situație variată, cu instituții și persoane fizice deținătoare de drepturi asupra terenurilor. Situația exactă a acestora încă nu se cunoaște, Cadastrul Național General fiind încă în curs de elaborare.

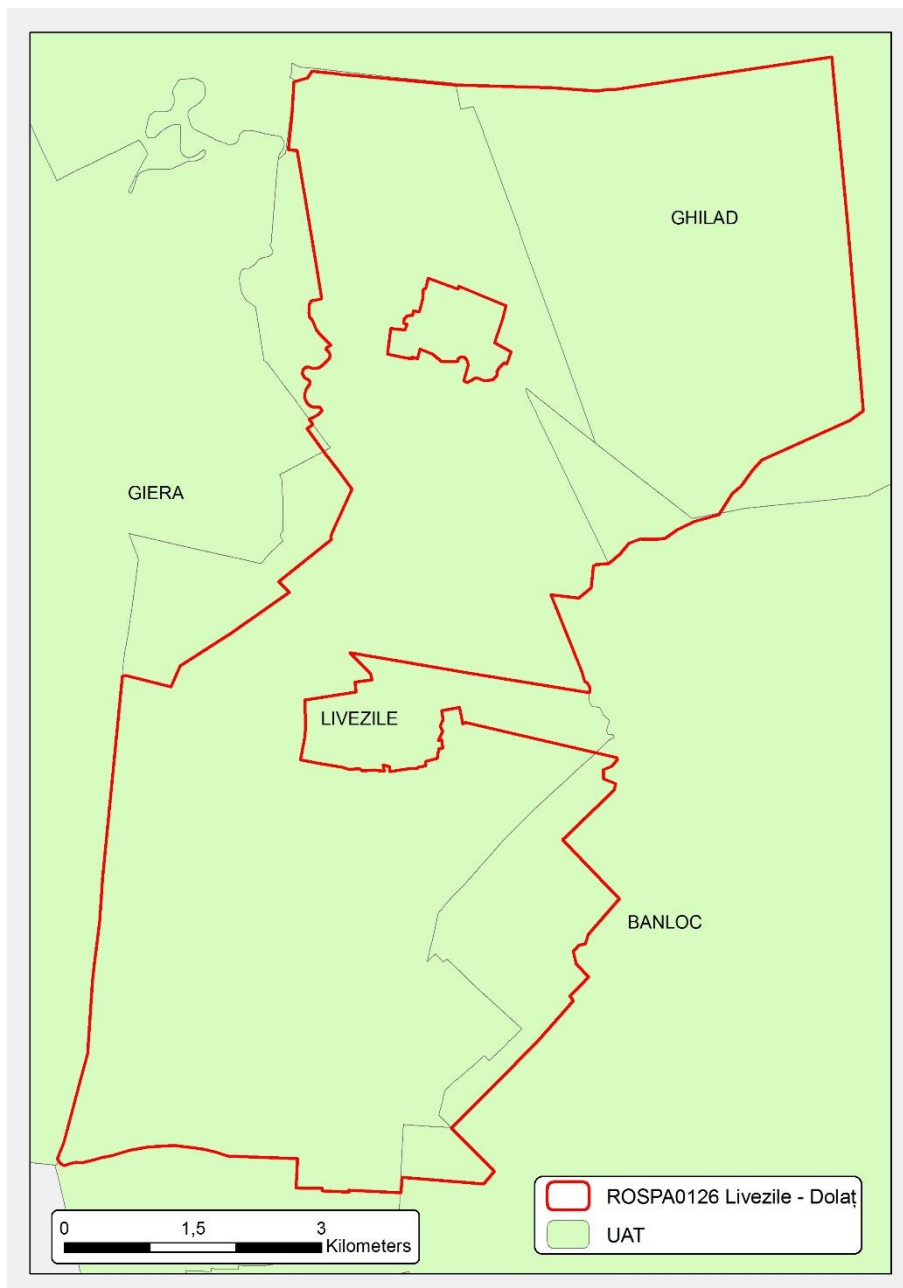

Figura nr. 3. Unitățile Administrativ Teritoriale peste care se suprapune
situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Sub aspect administrativ situl se află pe suprafața unităților administrativ teritoriale Livezile, Ghilad, Banloc și Giera. Conform Hotărârii Guvernului nr. 1284/2007, cu modificările și completările ulterioare, suprapunerea procentuală a sitului cu aceste comune este după cum urmează: Livezile - 75%, Ghilad - 15%, Banloc - 2%, Giera <1%. Potrivit însă ultimelor seturi de date digitale oficiale privitoare la suprafața siturilor Natura 2000, respectiv unităților administrativ teritoriale, realitatea în momentul elaborării planului de management a fost următoarea: Livezile - 65,2%, Ghilad - 25,7%, Banloc - 9,0%, Giera <1%.

În cazul terenurilor agricole, respectiv toate categoriile: arabil, pășuni, fânețe, acestea sunt în cea mai mare parte în proprietatea persoanelor fizice.

Terenurile forestiere sunt reprezentate în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț de pâlcuri de arbori izolați și zone de subarboret cu vegetație forestieră neinclusă în fond forestier, însă cu un rol important, mai ales pentru a-i servi faunei locale ca umbrar, aliniament de-a lungul drumurilor de țară și loc de cuibărire.

Terenurile cu drumuri de pe teritoriul ariei protejate au destinații diferite:

- drumuri publice - destinate circulației rutiere și pietonale, în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei naționale, ale populației și de apărare a țării - gestionate de Compania Națională de Administrare a Drumurilor Naționale din România - drumurile naționale și europene - , de Consiliul Județean Timiș - drumurile județene - și de către autorități ale administrației publice locale - drumuri comunale și orașenești, drumuri de exploatare agricolă;
- drumuri de utilitate privată - destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiectivele economice, forestiere, petroliere, miniere, agricole, energetice, industriale etc., drumuri de acces în incinte și din interiorul incintelor, drumuri pentru organizările de șantier - gestionate de proprietari.

Pe teritoriul ariei protejate există două drumuri, unul național 59B și unul județean 595A, precum și drumuri locale care fac legătura cu localitățile din zonă, drumuri comunale, drumuri agricole, poteci, drumuri vicinale și străzi.

Terenurile ocupate cu căi ferate, respectiv construcțiile care le deserveșc, sunt proprietatea publică sau privată a statului și sunt gestionate de Căile Ferate Române.

Terenurile cu ape, respectiv luciurile de apă și cursurile de apă, precum și terenurile cu diguri și regularizări ale cursurilor de apă, aparțin în cea mai mare parte statului, fiind gestionate de Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală de Apă Banat – Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș în mod direct.

Apele care aparțin domeniului public: apele de suprafață cu albiile lor minore cu lungimi > 5 km și cu bazine hidrografice > 10 km², malurile și cuvetele lacurilor, și apele subterane, sunt administrate de Administrația Națională „Apele Române”.

Terenurile cu lucrări de îmbunătățiri funciare: amenajările de desecare și drenaj, lucrări de combatere a eroziunii solului și de ameliorare a terenurilor afectate de alunecări și altele asemenea, sunt administrate de Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare - ANIF, care are rolul de a administra infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului public și privat al statului. Terenurile agricole sunt, în general, gestionate, rata abandonului fiind redusă.

Tabel nr. 1

Grupuri de proprietari și categoriile de terenuri pe care le dețin

Proprietar	Categorii de terenuri deținute			
	Pășune	Fânețe	Arabil	Luciu apă
Statul Român				√
Primării	√		√	
Biserici	√	√	√	
Persoane fizice	√	√	√	
Persoane juridice de drept privat	√	√	√	√

2.1.4. Factorii interesați

Principalii factori interesați pentru Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț sunt cele 4 comunități peste care se suprapune aria protejată, Agenția pentru Protecția Mediului Timiș, Consiliul Județean Timiș, Administrația Bazinelor de Apă Banat, Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș, Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare Timișoara și altele asemenea. Pe lângă aceștia, pe teritoriul ariei protejate au interese administrative, economice sau de altă natură și alte instituții și organizații. În tabelul nr. 2 este prezentată lista instituțiilor și organizațiilor care au sarcini de aplicare a legislației, administrative, de gestionare a terenurilor și resurselor, economice sau interese de altă natură pe teritoriul Ariei Protejate, de exemplu de interes educativ.

Tabel nr. 2

Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management

Nr. crt.	Factori interesați	Rol / interes
----------	--------------------	---------------

Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în Ariei Protejate		
1.	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	Implementarea politicilor de mediu la nivel național, responsabil pentru sistemul de arii protejate, responsabil pentru fondul forestier național
2.	Agenția Națională pentru Protecția Mediului	Autoritatea contractantă pentru administrarea sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț
3.	Agenția pentru Protecția Mediului Timiș	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
4.	Ministerul Agriculturii - Direcția pentru Agricultură Timiș - Direcția Agricolă	Reglementarea activităților agricole și de dezvoltare rurală
5.	Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală Banat - Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș	Administrarea apelor aflate în proprietatea statului, respectiv a albiilor minore, a digurilor și a zonelor de protecție ale cursurilor de apă
6.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Gestionarea resursei piscicole
7.	Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare	Îmbunătățiri funciare, administrarea sistemelor de desecare și a construcțiilor aferente
8.	Agenția Domeniilor Statului	Concesionarea terenurilor statului cu destinație agricolă
9.	Agenția Națională pentru Resurse Minerale	Reglementarea activităților de utilizare a resurselor minerale - ape subterane, ape minerale, cariere, balastiere
10.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Timiș	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului
11.	Garda Forestieră	Inspecție și control în silvicultură și vânătoare Reglementarea managementului forestier în vegetația forestieră din afara fondului forestier.
12.	Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș	Ordine publică, urmărire penală, et cetera.

13.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Timiș	Ordine publică
Acordarea și controlul plăților pe suprafață		
14.	Agencia de Plăți și Intervenții Agricole Timiș	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură
Autorități ale administrației publice locale și județene		
15.	Consiliul Județean Timiș	Planificarea teritorială și strategică Administrarea drumurilor județene
16.	Instituția Prefectului Județului Timiș	Asigură realizarea intereselor naționale, aplicarea și respectarea Constituției, a legilor, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a celorlalte acte normative precum și a ordinii publice
17.	Primăria și Consiliul Local Livezile	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
18.	Primăria și Consiliul Local Ghilad	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
19.	Primăria și Consiliul Local Banloc	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
20.	Primăria și Consiliul Local Giera	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
Comunități și grupuri de interese locale și regionale		
21.	Populația locală din sit și din imediata vecinătate	Proprietari de terenuri, gestionari și/sau utilizatori de resurse
22.	Pescari	Utilizare resurse piscicole, recreere
23.	Cicliști	Recreere
24.	Reprezentanți mass media	Informare, conștientizare
25.	Grupul de Acțiune Locală Timiș „Torontal - Bîrzava“	Implementare a planului de dezvoltare locală
26.	Asociația Microregională „Timiș-Torontal“;	Implementare a planului de dezvoltare locală

27.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeuri Timiș	Implementare a planului de dezvoltare locală
28.	Asociați la GAL Microregiunea Timiș-Torontal-Bârzava.	Implementare a planului de dezvoltare locală
29.	Biserici, grupuri religioase	Conștientizare
Administrare infrastructură		
30.	Compania Națională de Administrare Drumuri Naționale Române – Direcția Regională Drumuri și Poduri Timișoara – Filiala Timiș	Administrarea drumurilor naționale
31.	Căi Ferate Române	Administrarea căilor ferate
32.	ENEL România	Furnizare energie electrică
33.	S.C. APCAN S.A. Timiș	Furnizare apă potabilă, colectare-epurare ape uzate
Administrare resurse		
34.	Agencia Națională de Resurse Minerale	Gestionarea resurselor minerale
35.	Agencia Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Reglementarea activității de pescuit și acvacultură
36.	Administrația Domeniilor Statului	Gestionarea/concesionarea heleşteelor
37.	Asociații ale Pescarilor Sportivi	Implementează măsuri de management ale faunei piscicole.
38.	Administratori fonduri de vânătoare	Implementează măsurile de management ale faunei de interes cinegetic
Educație		
39.	Inspectoratul Școlar Timiș	Activități educative
40.	Școlile de pe teritoriul Ariei Protejate și din imediata vecinătate	Activități educative
Organizații neguvernamentale		

41.	Asociația pentru Protecția Liliiecilor din România	Unul din obiectivele organizației este reprezentat de protejarea valorilor din mediul înconjurător, inclusiv din acest sit.
42.	Societatea Ornitologică Română	Unul din obiectivele organizației este reprezentat de protejarea valorilor din mediul înconjurător, inclusiv din acest sit.
43.	Asociația Bio-Team Timișoara	Unul din obiectivele organizației este reprezentat de protejarea valorilor din mediul înconjurător, inclusiv din acest sit.
44.	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus	Unul din obiectivele organizației este reprezentat de protejarea valorilor din mediul înconjurător, inclusiv din acest sit.
Universități și alte unități de cercetare		
45.	Universitatea de Vest din Timișoara	Cercetare aplicată
46.	Muzeul Banatului Timișoara	Cercetare aplicată, acțiuni de educație și conștientizare
47.	Universitatea Politehnica Timișoara	Cercetare aplicată
48.	Universitatea Tibiscus din Timișoara	Cercetare aplicată
49.	Universitatea de Științe Agricole și Medicina Veterinară a Banatului Timișoara	Cercetare aplicată
Finanțatori		
50.	Fundații, asociații, instituții ce gestionează fonduri nerambursabile sau sunt interesate în a sprijini activitatea Ariei Protejate	Sprijin pentru activități de conservare, educație, conștientizare și ecoturism, responsabilitate socio-economică

Un rol important în managementul valorilor din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț revine Administrației Naționale Apele Române – Administrația Bazinală Banat - Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș, prin lucrările hidrotehnice pe care le realizează și le întrețin.

De asemenea, Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare, prin realizarea și menținerea canalelor de desecare, influențează major speciile și habitatele existente, dar și folosința terenurilor.

Agencia de Plăți și Intervenții Agricole, prin schemele voluntare de agro-mediu dar și prin politicile de încurajare a folosinței tradiționale a terenurilor, reprezintă un factor interesat important, de care trebuie să se țină seama în implementarea tuturor măsurilor de conservare a habitatelor.

2.1.5. Resurse pentru management și infrastructura

Administrare

Administrarea sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț este asigurată de Custode, acoperind următoarele domenii de activitate:

- Planificarea, coordonarea și supravegherea activităților desfășurate pe teritoriul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț;
- Pază;
- Măsuri de conservare a biodiversității - inclusiv monitorizarea;
- Educație și conștientizare publică;
- Relații cu comunitățile și cu alți factori interesați;

Obiectivul echipei de administrare este asigurarea conservării valorilor naturale din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț prin aplicarea unui management adaptabil.

În acest scop Custodele are obligația să elaboreze Planul de management prin care, se realizează gospodărirea unitară și integrată a ariei protejate; urmărește respectarea Planului de management; organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management ale sitului, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes național și comunitar stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

2.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul ariei protejate

Menținerea, respectiv îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, nu este posibilă decât prin armonizarea tuturor planurilor care fac referire la resursele naturale sau pot avea impact asupra acestora, respectiv a biodiversității. Conform prevederilor legale, armonizarea planurilor și programelor de pe teritoriul ariei protejate cu prevederile acestui plan de management va fi foarte importantă. În acest capitol sunt prezentate principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor ariei protejate.

Tabel nr. 2

Principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor Ariei Protejate

Denumirea	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru sit
Strategia de dezvoltare durabilă a Microregiunii Timiș Torontal	2007 - 2017	Valorile de biodiversitate nu sunt luate în considerare nici măcar la nivel informativ.
Strategia și Programul Strategic Multianual de Dezvoltare Economico - Socială a județului Timiș pentru perioada 2014-2020, 2023, precum și a Planului de Acțiune al județului Timiș pentru perioada 2015-2016, pentru pregătirea, promovarea și implementarea proiectelor de investiții.	În lucru	Este esențială contribuția custodelui sitului la elaborarea acestei strategii, pentru susținerea obiectivelor de conservare a biodiversității și implicit a calității mediului natural.

Pe lângă aceste proiecte, Filiala de Îmbunătățiri Funciare Timiș are ca obiectiv decolmatarea periodică a canalelor de desecare existente.

2.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare

Planificarea și monitorizarea activităților de management se realizează, anual, de colectivul de lucru al Custodelui, în cadrul unor ședințe de lucru. Nu se utilizează un anumit sistem de monitorizare, urmând să fie propus un sistem de monitorizare a eficienței managementului în cadrul acestui plan de management.

2.1.8. Scurt istoric al managementului și al activităților majore de management

Printre cele mai importante activități de management se enumeră implementarea de către Asociația Grupul Milvus a proiectului „Managementul ariilor protejate: ROSPA0067, ROSPA0103, ROSPA0113, ROSPA0126, ROSPA0142, ROSPA0144 și ROSCI0390” finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu, având ca scop dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protecția biodiversității și Natura 2000.

În cadrul acestui proiect au avut loc o serie de activități privind inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor, care au avut ca scop final elaborarea planurilor de management pentru ariile protejate: ROSPA0103 Valea Alceului, ROSPA0113 Cănepiști, ROSPA0126 Livezile-Dolaț, ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, ROSPA0067 Lunca Barcăului, ROSCI 0390 Sărăturile Dinaș și ROSPA0144 Uivar-Dinaș.

Totodată Agenția de Protecție a Mediului Timiș a întocmit un set minim de măsuri de conservare pentru situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, set care a fost trimis către Agenția Națională de Protecția Mediului respectiv Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

2.2. Mediul fizic

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț ocupă o suprafață de 6.565 ha și se află în sud-estul Câmpiei Panonice, respectiv în sudul Câmpiei de Vest, în zona de divagare a râurilor Timiș și Bârzava. Ca și subdiviziune a Câmpiei de Vest, aria protejată se află în Câmpia Timișului, în subunitatea Câmpia Birdei unde se dezvoltă între Timiș și Câmpia Bârzavei.

Apele celor două râuri, Timiș și Bârzava, au format aici un ținut foarte mlăștinos și frecvent inundat. Cu timpul însă rețeaua hidrografică a zonei a fost desecată, îndiguită și deviată. În urma acestor lucrări râul Timiș a încetat să mai străbată orașul Timiș, îmbunătățirea terenului a fost realizată în mod ireversibil prin regularizarea Canalului Bârzava începând cu 1728, în aceeași perioadă cu Bega, și desecarea completă a mlaștinilor din împrejurimi. Totuși, terenul de pe raza orașului Timișoara și împrejurimi moștenește o pânza freatică aflată la o adâncime de numai 0,5 - 5 metri, factor care nu permite construirea edificiilor înalte.

Câmpia Timișului este o câmpie joasă ce are caracter de subsidență manifestându-se activ încă din arealul Timișoarei unde există loessuri și soluri fosile, îngropate sub aluviuni. Este de asemenea o câmpie de acumulare fluvială joasă cu caractere clare de divagare, caracterizată prin: pantă extrem de redusă, nivel piezometric ridicat al pânzei freatice, suprafețe mlăștinoase, văi înmlăștinite, brațe și gârle părăsite. În partea de sud prezintă crovuri și fenomene de subsidență accentuate.

Accesibilitatea acestui sit este asigurată de dezvoltarea rețelei de trafic rutier și feroviar. Relief antropoc este reprezentat de canalele de desecare din spațiul hidrografic format de Timiș și Bega, folosite momentan în perioadele secetoase la irigat.

2.2.1. Geologia, geomorfologia, formele de relief

Caracteristicile morfologice sunt dependente de modul de formare pe ansamblu și local a Câmpiei de Vest. A rezultat printr-un proces continuu de acumulare a unui volum imens de materiale cărate de râuri din Carpați și depuse sub forma unor conuri de aluviuni mai mult sau mai puțin aplatizate.

Ceea ce a diferențiat acest proces, determinând o serie de deosebiri în fizionomia regională a câmpiilor au fost: poziția ariilor de subsidență, succesiunea în timp a intensității lăsării și felul aluviunilor cărate.

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț face parte din Câmpia Bârzavei și Câmpia Birdei, care din punct de vedere genetic, făcând parte din Câmpia de Vest, este o câmpie acumulativă, formată prin depunerea sedimentelor într-un bazin marin și apoi lacustru în timpul Miocenului și Pliocenului: argile, marne, nisipuri, pietrișuri. Geologii numesc aceste depozite cu termenul de „Pannonian”, de la Depresiunea Panonică, din cauza monotoniei acestora și dificultății separării orizonturilor de diferite vârste. În bazinul Timiș-Bârzava, vârsta formațiunilor crește de la vest la est, cele mai vechi fiind cele cristaline ale pânzei getice și autohtonului danubian. Câmpia de Vest are o constituție petrografică simplă. Peste blocurile cristaline din fundament s-au așternut formațiuni sedimentare aparținând: tortonianului: nisipuri, argile, calcare, gresii; sarmațianului: marne, nisipuri, marne nisipoase; panonianului: marne, argile, nisipuri, pietrișuri, iar depozitele de vârstă cuaternară: pietrișuri, nisipuri, argile, argilă roșie, loessuri acoperă întreaga câmpie.

Câmpia se definitivează în timpul Cuaternarului: în Pleistocenul mediu și superior: câmpiile înalte; în Holocen și Actual: câmpiile joase; odată cu această etapă începe și modelarea actuală a câmpiei. Depozitele care apar la zi în Câmpia de Vest sunt de vârstă cuaternară, fiind situate peste cele pannoniene; din punct de vedere litologic, este dominată de: depozite loessoide în câmpiile înalte, depozite eoliene în câmpia Carei și depozite aluvionare în câmpiile joase.

Subsidența accentuată a început în pliocen, s-a continuat în cuaternar și în prezent, fiind demonstrată de depozitele cuaternare care au grosimi ce depășesc 100 m și cresc de la est spre vest. Ea este reflectată în relief prin: divagarea râurilor, inundații periodice, înmlăștinirea unor regiuni, arii mari ocupate cu lăcoviște, șesuri aluviale extinse ale râurilor Timiș și Bârzava.

Geologic, subsidența este marcată printr-o accentuare a grosimii depozitelor cuaternare de la est spre vest: la est de Timișoara depozitele au grosimi de 100 m, între Timișoara și Sânnicolaul Mare ating 400 m și la nord de Sânnicolaul Mare acestea au grosimi de 500 m. A se vedea figura nr. 4.

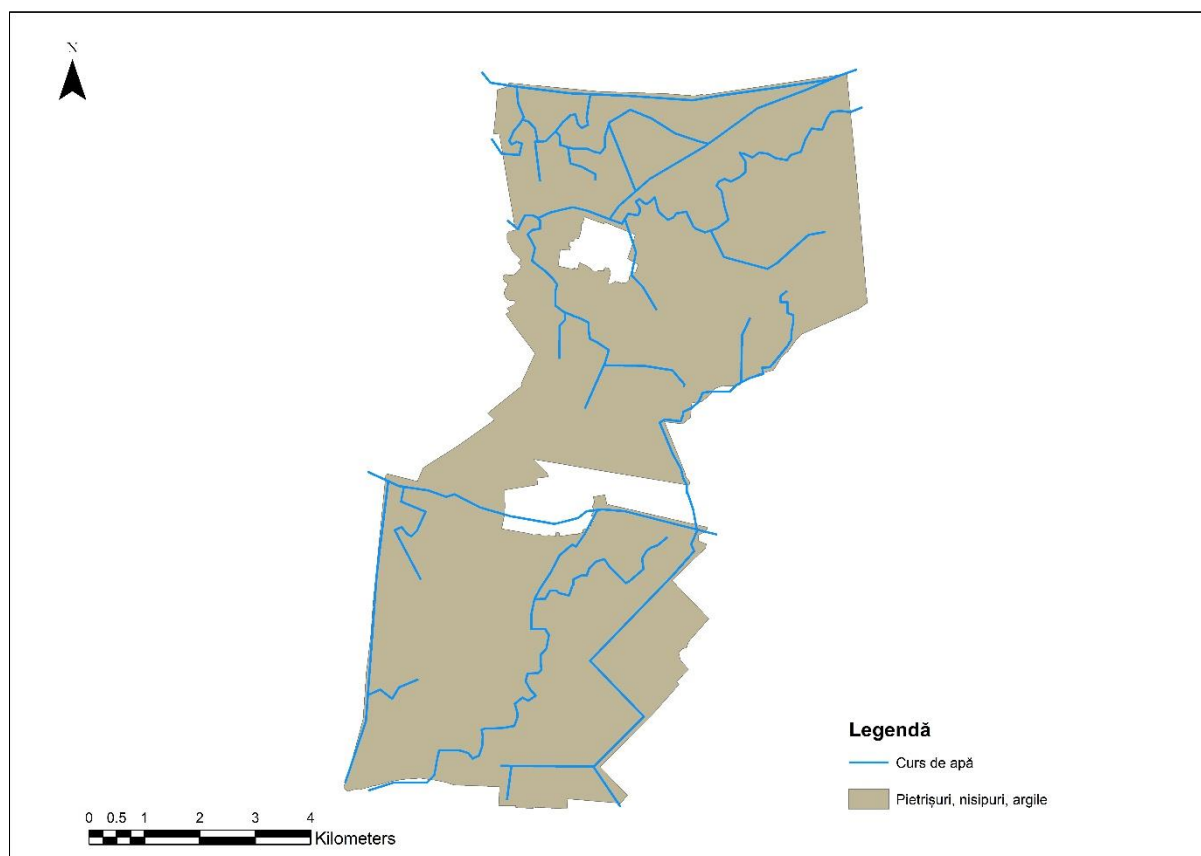

Figura nr. 4. Harta geologică a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

2.2.2. Hidrologia

În spațiul ocupat de situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț râurile sunt alohtone: sunt reprezentate de sistemele hidrografice ale Timișul, Bârzava și Moravița, aparțin grupei de sud – vest, având colector Dunărea. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr ridicat de râuri, având astfel și o densitate apreciabilă, dar majoritatea râurilor se încadrează în categoria râurilor scurte și foarte scurte, care sunt predominant canalizate.

Timișul: Izvorăște din Munții Semenic, fiind considerat râul principal care drenează Câmpia Banatului, începând de la Lugoj. Principalii săi afluenți sunt: Timișana, care adună toate pâraiele din Dealurile Buziașului și curge paralel cu Timișul pe o lungime de peste 20 km, Bega Mică și Bârzava cu Moravița. Viiturile repetate au impus realizarea unor lucrări de

regularizare și desecare. Cele mai importante debite se înregistrează pe Timiș și pe afluenții săi în lunile aprilie–iunie, iar cele mai reduse în septembrie–noiembrie.

În cursul inferior, Timișul având o vale largă, meandrată și divagată, cu panta deosebit de redusă, a generat în trecut inundații pe foarte mari suprafețe. Datorită cursului său, în axul central al compartimentului Timișului, aflat la altitudini mai coborâte decât suprafețele de racord, piemonturi și glacisuri marginale, alimentarea Timișului este predominant subterană, 35% din media anuală, la care se adaugă procente importante din alimentare pluvio-nivală din amonte.

Lacurile sunt în general lacuri de meandre și albiei părăsite, lacuri de crovuri și lacuri antropice.

În ceea ce privește hidrografia de subteran, pânzele freatice se află la adâncimi ce variază între 5 și 20 m, în cadrul teraselor și câmpiilor înalte și la 1 – 3 m, în câmpiile joase și lunci.

Straturile acvifere, de adâncime: sunt situate la adâncimi mai mari de 60 m, fiind în general termominerale, peste 30⁰, cu compoziție chimică diferită. Acestea sunt exploatate prin foraje, dar apar și izvoare la Călacea și Timișoara, alături de minerale reci.

2.2.3. Clima

Sub aspect climatic, zona suprapusă sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț este rezultatul suprapunerii circulației maselor de aer atlantic cu masele de aer mediteraneean și adriatic ceea ce generează caracterul moderat al regimului temperaturilor, perioadele de încălzire din timpul iernii, începerea timpurie a primăverii, precum și cantitățile medii multianuale de precipitații relativ ridicate.

Din punct de vedere climatic, spațiul hidrografic Banat-Timiș se încadrează în zona climatului temperat continental moderat cu influențe submediteraneene, rezultat al suprapunerii circulației maselor de aer atlantic cu invaziile de aer mediteraneean. Verile sunt relativ călduroase, lipsite de intervale de uscăciune și secete excesive, iar iernile sunt fără geruri persistente și intense.

Acest climat generează caracterul moderat al regimului termic, perioadele de încălzire în timpul iernii, precum și cantități medii multianuale de precipitații relativ ridicate, cuprinse între 600-1400 mm/an. Valorile medii anuale ale temperaturii aerului sunt cuprinse între 10-11° Celsius, excepție făcând arealul din vestul Câmpiei Banatului, unde temperaturile sunt ceva mai ridicate și pot ajunge până la 14° Celsius. Media anuală de precipitații variază de la 400 la 500 mm în zona de câmpie.

Regimul vânturilor este puternic influențat de lanțul muntos, creând diferențieri accentuate în repartiția zonală. Viteza medie anuală a vântului depășește 10 m/s iarna și scade spre sfârșitul verii. Viteza maximă a vântului atinge în zona de câmpie 23-27 m/s.

2.2.4. Soluri

Solurile, în albia Timișului și Bârzavei, se dezvoltă pe depozite fluviatile, cea mai prezentă clasă de soluri fiind clasa hidrosoluri: gleiosoluri și stagnosoluri în arealele joase din Câmpia Timișului. Ca urmare a proceselor de transformare a resturilor organice precum și datorită materialului aluvionar, solurile de luncă ajung treptat în stadii avansate de evoluție iar datorită umezirii prin ridicarea apei din pânza freatică prin capilaritate, acestea devin extreme de fertile mai ales în zonele de stepă și silvostepă.

Solul are reacție puternic bazică, pH 8,75 – 11,25, și un conținut de săruri care depășește valorile determinate, 3,28 – 3,40 %. Solul este slab structurat, cu aspect prăfos în orizontul superior și compact în orizonturile inferioare, cu alcalinitate puternică, pH 9.0- 10.55, și concentrații ridicate de cationi și anioni. Conținutul de substanță organică și activitatea biologică sunt reduse. Poziția geografică, morfologia, modul de utilizare a terenurilor și condițiile climatice au permis individualizarea mai multor clase de sol în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț, conform tabelului nr. 4 și a figurii nr. 5.

Tabel nr. 3

Tipuri de sol identificate în cadrul sitului

Clasa de soluri	Tipul de sol	Subtipul	Cod	Suprafața totală-ha
Luvisoluri	Preluvosol	tipic	ELti	
	Luvosol	stagnogleizat și stagnic	LVsz/st	
		albic stagnogleizat și albic stagnic	LVab/sz ab/st	
Cambisoluri	Eutricambosol	gleizat și gleic	ECgz/gc	
		erodat	ECer	
Hidrisoluri	Gleiosol	tipic	GSti	
		histic	GStb	
	Stagnosoluri			
Total				6.565 ha

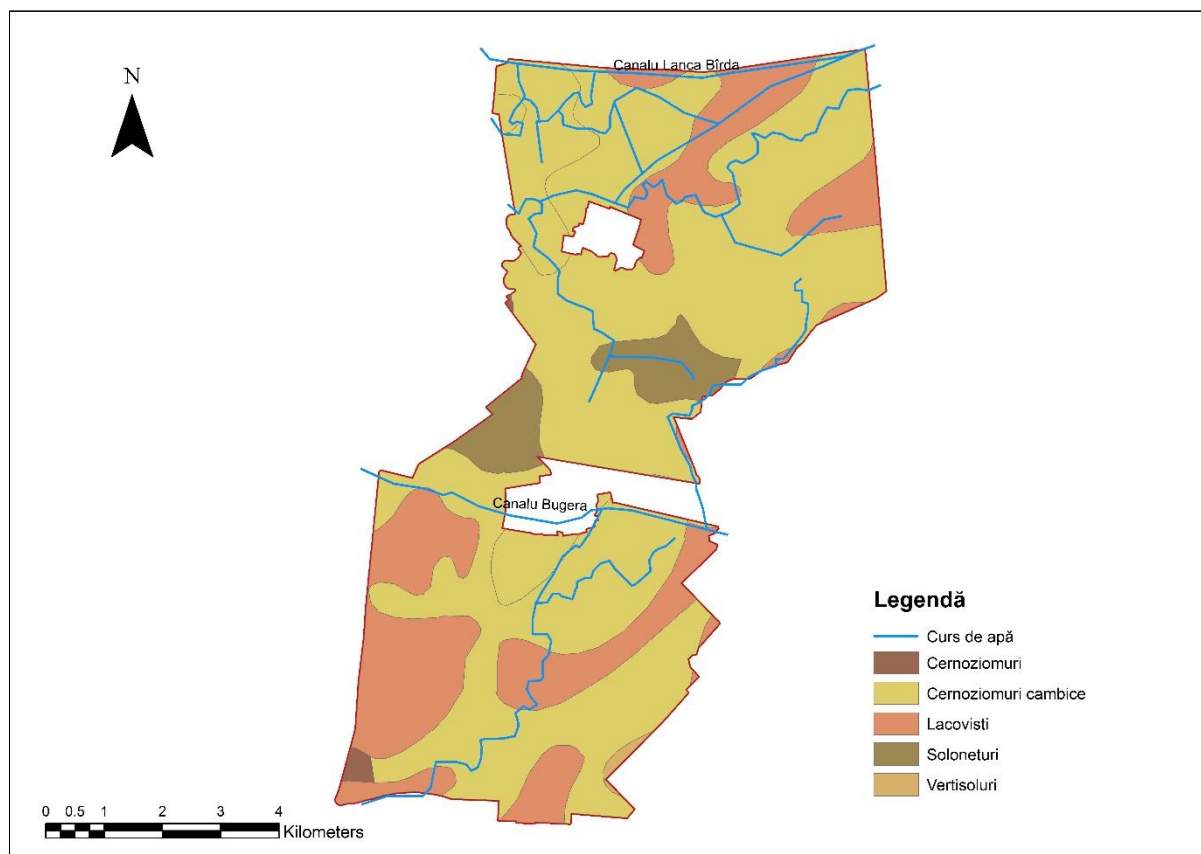

Figura nr. 5. Harta tipurilor de soluri identificate în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaș.

2.3. Mediul biotic

2.3.1. Regiunea/regiunile biogeografice

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaș face parte în întregime din Regiunea Biogeografică Panonică, care reprezintă doar 3% din teritoriul Uniunii Europene, cea mai mare parte aflându-se pe teritoriul Ungariei, fiind de altfel singura bioregiune a acestei țări, parțial întâlnindu-se și în partea de vest a României. Deși acoperă o suprafață foarte mică, adăpostește 118 specii de animale și 46 specii de plante incluse în Anexa II a Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, pentru a căror conservare este necesară desemnarea de Aree Speciale de Conservare, precum și aproximativ 70 de specii de păsări menționate în Anexa I a Directivei Păsări pentru a căror conservare este necesară desemnarea de Aree de Protecție Specială Avifaunistică.

În mod surprinzător, o trăsătură caracteristică o reprezintă apa – prin râurile și lacurile sale. Dealurile și munții înconjurători constituie o sursă importantă de apă pentru această bioregiune, de altfel destul de aridă. Datorită acestora, apa a pătruns într-o mare parte a terenului plat, formând în zona de câmpie mlaștini efemere, puțin adânci și izolate, precum și unele lacuri a căror adâncime nu depășește pe alocuri câteva zeci de centimetri și care datorită aridității ridicate creează medii sărăturoase unice la noi în țară. Aceste habitate extrem de bogate joacă un rol important în răspândirea speciilor, oferind vieții sălbatice un coridor ecologic natural de deplasare într-un peisaj care devine rapid tot mai impenetrabil. Speciile și habitatele pentru care au fost declarate ariile protejate de importanță comunitară sunt reprezentative pentru această regiune biogeografică.

Bioregiunea are o importanță majoră pentru păsări, zonele umede puțin adânci și lacurile alcaline reprezintă un adevărat paradis pentru păsările acvatice și pentru cele migratoare. Multe dintre speciile în declin sau vulnerabile în Europa, de exemplu rața roșie, acvila de câmp și șoimul dunărean, cuibăresc aici în număr semnificativ.

2.3.2. Fauna

2.3.2.1. Specii de interes comunitar și situația acestora în sit

Această zonă a fost identificată în cadrul programului LIFE "Conservarea vânturelului de seară în regiunea Panonică", ca fiind foarte importantă pentru vânturei de seară. În ceea ce privește Câmpia de Vest, acoperirea coloniilor de vânturel de seară de către Ariile Speciale de Protecție Avifaunistică era una excelentă în județele Satu Mare -100%, Bihor - 83% și Arad- 83%, însă practic inexistentă -1% în Timiș, tocmai în județul bănățean, unde se află aproape jumătate - 47,8% din populația cuibăritoare din Câmpia de Vest, conform datelor colectate în cadrul proiectului LIFE, 2009.

Astfel aria a fost propusă ca sit Natura 2000 în special în vederea conservării vânturelului de seară. Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț a fost declarat ca Arie de Importanță Specială Avifaunistică pentru protejarea unui număr de 10 specii de păsări listate în cadrul Anexei I a Directivei Păsări. De asemenea în Formularul Standard a fost menționată și o specie cu migrație regulată, *Corvus frugilegus*, nementionată în anexa I la Directiva.

Acestea sunt enumerate în tabelele nr. 5, 6, 7 și 8 de mai jos, împreună cu efectivele înregistrate, perioada în care pot fi observate și alte informații prezentate în cadrul Formularului Standard pentru sit - situația populației, statut de conservare.

În cadrul procesului de realizare a planului de management, în perioada 2014 și 2015, în lunile aprilie, mai, august și octombrie s-au făcut inventarieri ale speciilor de faună de interes comunitar, în baza cărora s-a estimat starea actuală a speciilor. Raportul final elaborat pe baza studiilor mai sus amintite se află în Anexa nr. 4 la Plan de management. De asemenea, în Anexa nr. 5 la Planul de management sunt prezentate hărțile de distribuție a 6 specii edificatoare de păsări, cu mențiunea că aceste date reflectă situația din 2014-2015, și pentru viitor au doar caracter orientativ.

Tabel nr. 5

Speciile de interes comunitar menționate în Formularul Standard

	Denumire științifică	Denumire populară	Cod Natura 2000	Anexa din Directiva Păsări	Anexa din Legea 49	Lista roșie globală IUCN
1	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Stârc de noapte	A023	I	Anexa 3	LC
2	<i>Egretta garzetta</i>	Egretă mică	A026	I	Anexa 3	LC
3	<i>Ciconia ciconia</i>	Barză albă	A031	I	Anexa 3	LC
4	<i>Hieraaetus pennatus</i>	Acvilă pitică	A092	I	Anexa 3	LC
5	<i>Falco vespertinus</i>	Vânturel de seară	A097	I	Anexa 3	NT
6	<i>Coracias garrulus</i>	Dumbrăveancă	A231	I	Anexa 3	NT
7	<i>Anthus campestris</i>	Fâsă de câmp	A255	I	Anexa 3	LC
8	<i>Lanius collurio</i>	Sfrâncioc roșiatic	A338	I	Anexa 3	LC
9	<i>Lanius minor</i>	Sfrâncioc cu frunte neagră	A339	I	Anexa 3	LC
10	<i>Buteo rufinus</i>	Șorecar mare	A403	I	Anexa 3	LC

Legendă:

MPV - mai puțin vulnerabil – LC - least concerned – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

AA - Aproape amenințat / în declin – NT - Near Threatened / decreasing – cod Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

Tabel nr. 6

Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit – starea actuală de conservare

Specia	Efectiv populațional estimat	Nr. minim de indivizi estimat	Observații	Stare actuală		
				*C	*S	*N
<i>Nycticorax nycticorax</i>	0 indivizi	0	Nu a fost observat nici un exemplar	✓		
<i>Egretta garzetta</i>	0 indivizi	0	Nu a fost observat nici un exemplar de egretă mică în timpul migrației	✓		
<i>Ciconia ciconia</i>	35-56 perechi cuibăritoare	70	Specie cuibăritoare și migratoare după Formularul standard		✓	
<i>Hieraaetus pennatus</i>	0 perechi cuibăritoare	0	Nu a fost observat nici un exemplar	✓		
<i>Falco vespertinus</i>	44-49 perechi cuibăritoare	88	Multe exemplare au revenit în zonele de cuibărit foarte târziu			✓
<i>Coracias garrulus</i>	0 p	0	Nu am observat nici un individ pe aria studiată.			✓
<i>Anthus campestris</i>	3-9 perechi cuibăritoare	10	Apare ca specie cuibăritoare în Formularul standard.	✓		
<i>Lanius collurio</i>	49-115 perechi cuibăritoare	98	Este menținut ca specie cuibăritoare în Formularul standard.			✓
<i>Lanius minor</i>	8-15 perechi cuibăritoare	15				✓
<i>Buteo rufinus</i>	0 perechi cuibăritoare	0	Nu a fost observat nici un șorecar mare în situl ROSPA0126.			✓

<i>Aquila pennata</i>	0 perechi cuibăritoare	0	Este menținut ca specie cuibăritoare în Formularul standard.	✓
-----------------------	------------------------	---	--	---

Legendă:

*C - Corespunzătoare - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent

*S - Satisfăcătoare - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice

*N - Necorespunzătoare - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu minime intervenții de reconstrucție ecologică

Tabel nr. 7**Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit - efective**

	Specia	Efective cf. Formular Standard			Efective cf. inventariilor		
		Reproducere	Iernat	Pasaj	Reproducere	Iernat	Pasaj
1	<i>Nycticorax nycticorax</i>	-	-	50-100 i	-	-	0 i
2	<i>Egretta garzetta</i>	-	-	50-100 i	-	-	0 i
3	<i>Ciconia ciconia</i>	7-10 p	-	90-120 i	33-56 p	-	0 i
4	<i>Hieraaetus pennatus</i>	0-1 p	-	-	0 p	-	-
5	<i>Falco vespertinus</i>	28-35 p	-	900-1200 i	44-49 p	-	900-1700 i
6	<i>Coracias garrulus</i>	1-3 p	-	-	0 p	-	-
7	<i>Anthus campestris</i>	5-8 p	-	-	3-9 p	-	-
8	<i>Lanius collurio</i>	20-30 p	-	-	49-115 p	-	-
9	<i>Lanius minor</i>	25-30 p	-	-	8-15 p	-	-
10	<i>Buteo rufinus</i>	0-1 p	-	5-15 i	0 p	-	0 i

Tabel nr. 8

Specii de păsări cu migrație regulată nementionate în anexa I a Directivei Păsări

	Specia	Effective conform Formular Standard			Effective conform inventariilor		
		Reproducere	Iernat	Pasaj	Reproducere	Iernat	Pasaj
1	<i>Corvus frugilegus</i>	200-240 p			815-842 p		

2.3.2.2. Specii de faună de interes economic

Speciile vâdate pe teritoriul Ariei Protejate: potârniche - *Perdix perdix*, iepure - *Lepus europaeus*, căprior - *Capreolus capreolus*, vulpe - *Vulpes vulpes*, bursuc - *Meles meles*, jder - *Martes foina*, șacal auriu - *Canis aureus*

2.3.2.3. Specii de faună de interes cultural

Barza albă - *Ciconia ciconia* este o specie asociată cu așezări umane. Populația din comuna Partoș este una dintre cele mai semnificative colonii de berze albe din Câmpia de Vest. Localnicii simpatizează, în general, această specie, considerând-o aducătoare de noroc, dar există și cazuri de conflict când berzele își construiesc cuibul chiar peste intrarea în casă, aproape de geamuri.

2.3.2.4. Specii alohtone și specii invazive

Un studiu concret, privind răspândirea speciilor alohtone și a celor cu caracter invaziv, nu a fost realizat încă.

2.3.3. Ecosisteme

În momentul desemnării ca sit Natura 2000, în cadrul sitului au fost identificate următoarele categorii de clase de habitate și ecosisteme:

- Culturi cerealiere extensive - inclusiv culturile de rotație cu dezmiriștire -85%.
- Pajiști ameliorate-13%.
- Pajiști uscate, stepe-2%.

Toate aceste categorii de ecosisteme au rolul lor în cadrul sitului Natura 2000, inclusiv elementele antropice, ce pot adăposti sau asigura resursă trofică diverselor specii, lilieci, diverse specii de păsări, rozătoare etc.

2.3.4. Peisajul

Peisajul este unul caracteristic de luncă ce oferă atât suprafețe complet goale, fără vegetație lemnoasă, cât și buchete, pâlcuri de arbori aflați în imediata vecinătate a apei alcătuite din salcie albă, răchită, plop alb, arțar tătăresc, salcâm și mai rar din cer și stejar brumăriu.

Este, aşadar, un peisaj mozaicat, divers, cu pajişti uşor sărăturoase şi zone umede. Presiunile mari de dezvoltare intensă pot duce foarte uşor la antropizarea exagerată a acestui peisaj, aşa cum s-a întâmplat în zone similare în toată Europa. Creşterea nivelului de antropizare, respectiv degradarea peisajului este asociată cu reducerea serviciilor de mediu extrem de importante, pe care le furnizează în prezent mozaicul de ecosisteme: filtrarea aerului şi apei, reglarea microclimatului şi atenuarea extremelor, asigurarea relaţiilor ecologice critice pentru menţinerea resurselor naturale, de exemplu prin menţinerea habitatelor propice pentru polenizatorii care au impact major şi asupra culturilor de plante agricole.

2.3.5.Procese naturale

Pe teritoriul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaţ, procesele naturale sunt reduse ca prezenţă şi intensitate, întrucât majoritatea ecosistemelor au suferit modificări semnificative, aşa cum este cazul cursurilor de apă.

Principalele procese ecologice sunt:

a) Inundarea şi înmlăştinirea

Fenomenul de inundare contribuie în mod semnificativ la formarea habitatelor specifice denumite generic "zone umede": aninişuri, mlaştini, pajişti umede, et cetera. Odată cu îndiguirile şi acţiunile de desecare ce au avut loc în zonă, acest fenomen natural a fost limitat la albiile minore din incintele îndiguite, reducând semnificativ amploarea acestui proces.

b) Meandrarea

Fenomenul natural de meandrare se manifestă prin depunerea constantă de aluviuni, concomitent cu erodarea malurilor, generându-se acea formă de "bucle" caracteristică pentru râurile de câmpie. Meandrarea ca fenomen, generează o varietate de habitate rare şi indispensabile multor specii de faună: maluri verticale erodate, depuneri de mâl şi aluviuni, ochiuri de apă, maluri mloase, et cetera.

Cu ocazia viiturilor mai mari, aceste meandre/bucle se pot rupe, rămânând izolate sub forma unor braţe moarte, periodic inundate şi alimentate cu apă. Îndiguirile, în această zonă, au dus la imposibilitatea formării lor. Totodată, prin îndiguire, se modifică semnificativ forma şi adâncimea albiei minore a râurilor.

Dacă, în cazul un râu neîndiguit avem de a face cu o varietate de forme, în cazul unui îndiguit fundul albiei este mai adânc, datorită creșterii vitezei și uniform pe toată lungimea. Acest fapt duce la scăderea numărului de specii de pești ce utilizează varietatea de habitate, prezente în mod natural într-un râu de deal/munte pentru depunere de ponte și hrănire. Adâncirea fundului albiei are ca efect secundar scăderea nivelului pânzei apei freatice, ducând la afectarea sau chiar modificarea habitatelor umede de luncă și la intensificarea fenomenului de secetă.

c) Sedimentarea

Sedimentarea, ca proces natural, stă la baza procesului de meandrare. Prin construirea de baraje, acest fenomen poate fi puternic influențat, manifestându-se mai puternic în amonte de Baraje, provocând colmatarea albiilor, și aproape deloc în aval de baraje, unde cursurile râurilor sunt aproape liniare.

d) Succesiunea

Succesiunea este un proces natural, specific tuturor habitatelor, fiind deseori generat sau influențat de activitățile antropice.

În cazul pășunilor și fânețelor, acest fenomen poate avea efecte negative dacă are lor ca urmare a abandonului terenurilor. Acestea, neîntreținute, se împăduresc treptat, pierzându-și caracteristicile esențiale pentru asigurarea hranei și adăpostului speciilor care depind de ele, spre exemplu: șerpar, cristel de câmp, barza neagră, barză albă, vânturel roșu, vânturel de seară, șoim dunărean și alte specii de păsări. Dacă trecerea lor se face controlat, într-o perioadă relativ lungă de timp, valoarea lor ecologică poate crește, prezența arborilor izolați ducând la creșterea biodiversității în aceste tipuri de habitate.

Un alt caz special de succesiune este fenomenul de evoluție a brațelor moarte. Aceste brațe moarte, formate în urma procesului de meandrare a râurilor, parcurg o serie de etape intermediare, fiecare constituind un habitat extrem de valoros, atât prin raritatea lui cât, mai ales, prin condițiile de viață ce le creează pentru o serie de specii de faună. Așadar, după desprinderea de cursul permanent al râului, avem de a face inițial cu iazuri sau bălți. Ulterior, prin colmatare și scăderea nivelului apei acestea se transformă în mlaștini. Ulterior, mlaștinile evoluează în habitate de pajiști umede, presărate cu bălți temporare.

2.4. Informații socio-economice și culturale

2.4.1. Comunități

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț are o suprafață de 6.565 ha. Întreaga suprafață este situată pe teritoriul județului Timiș în regiunea 5 Vest. Din punct de vedere al distribuției teritoriale, pe localități, situl este împărțit după cum urmează: Livezile - 65,2%, Ghilad - 25,7%, Banloc - 9,0%, Giera <1%. Situl se întinde pe suprafața dintre lunca Timișului și canalul Bârzava fiind delimitat în partea de nord de canalul Lanca-Birda. În cadrul ultimului referendum, conform informațiilor oficiale, numărul de locuitori se prezintă astfel:

Informații privind suprafața localităților și populația acestora în cadrul sitului sunt prezentate la tabelul nr. 9.

Tabel nr. 9

Distribuția teritorială și demografică a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Localitate	Suprafață - ha	Populație	Densitate - populație/hectar
Banloc	17360	3041	0,18
Ghilad	10706	2037	0,19
Giera	1267	1453	1,15
Livezile	5579	1749	0,31
TOTAL	34912	8280	0,23

*Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește dinamica temporară a factorilor demografici, se constată o tendință de stagnare a populației la nivelul sitului. Tendința de stagnare demografică determină, cel puțin în plan teoretic, o tendință de stagnare a factorilor antropici asupra conservării speciilor și habitatelor. Această tendință este una potențială, determinarea gradului exact de impact trebuind să fie analizat în corelație cu tendințele de utilizare a habitatelor de către speciile protejate.

2.4.2. Aspecte demografice

Conform datelor Institutului Național de Statistică aferente anului 2015, cel mai recent recensământ al populației, în zonă locuiesc 8273 persoane, dintre care marea lor majoritate locuiesc în mediul rural. Comparativ cu informațiile înregistrate anterior, în anii 1992, 2000 și 2010, se înregistrează o creștere a numărului locuitorilor din regiunea ariei protejate ca urmare a migrației populației din mediul urban, conform informațiilor din tabelul nr. 10.

Procentul populației rurale este mult peste media națională, acesta fiind un aspect important pentru managementul ariilor protejate. Natalitatea a scăzut mai ales în ultimii ani datorită tendinței tinerelor familii de a avea tot mai puțini copii, dar și datorită plecării definitive a unei părți din populația tânără spre orașele apropiate. Acestea sunt și cauzele ce au dus la fenomenul de îmbătrânire a populației, respectiv la creșterea indicilor mortalității.

Tabel nr. 4**Evoluția populației la nivelul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț**

Localitate	Anul 1992	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2015
Banloc	4677	4743	3087	<u>3037</u>
Ghilad	-	-	1973	<u>2040</u>
Giera	1272	1354	1444	<u>1446</u>
Livezile	-	-	1747	<u>1750</u>
Total	5949	6097	8251	8273

**Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică*

2.4.3. Utilizarea terenurilor și resurselor naturale

Condițiile geografice și climaterice deosebit de favorabile ale zonei au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole cum ar fi cultivarea plantelor și creșterea animalelor. Pe terenul arabil se cultivă porumbul, grâul, orz și legume. Producția vegetală în valorile totale și medii este modestă, fiind sub potențialul productiv al zonei. Creșterea rentabilității muncii în agricultură are în vedere sprijinirea investițiilor în domeniul dotării cu mașini și utilaje performante, introducerea de soiuri cu productivitate mai ridicată, creșterea dimensiunilor exploatațiilor agricole prin stimularea asocierii.

Principala resursă a acestor localități este terenul agricol, structura fondului funciar la nivelul localităților fiind redată în tabelul nr. 11.

Tabel nr. 5**Suprafața fondului funciar după modul de folosință**

Localitate	Arabil - ha-	Pășuni - ha-	Fânețe - ha-	Vii - ha-	Livezi - ha-
Banloc	9381	770	101	-	-
Ghilad	8222	2077	162	-	25
Giera	6446	2002	101	-	7

Livezile	4364	833	31	-	3
TOTAL	28413	5682	395	0	35

*Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică

2.4.4. Economia locală

Sub aspect economic, comunitățile din regiune se dezvoltă în jurul principalului domeniu de activitate, acela fiind exploatarea agricolă a terenurilor, urmată de creșterea animalelor, comerț, industria alimentară, industria materialelor de construcții și diverse servicii.

Cultura plantelor, pe lângă creșterea animalelor, care este activitatea de bază pe care o desfășoară locuitorii regiunii, a constituit una dintre ocupațiile principale ale acestora. Oamenii cultivă: porumb, grâu, orz și orzoaică.

Zootehnia reprezintă o sursă de venit importantă pentru locuitorii zonei care au dezvoltat această ramură într-o pondere mai mare, în comparație cu alte activități, deoarece localitatea dispune de puține terenuri arabile, având în schimb suprafețe întinse cu fânețe. Pentru detalii a se vedea tabelul nr. 12.

Zona comercială este reprezentată firav, fiind alcătuită din dotări și spații comerciale și de alimentație publică cu caracter privat, dar care nu se constituie într-un adevărat centru comercial. Celelalte tipuri de servicii: administrație, poșta, cultura sunt corespunzător deservite de capacitățile existente.

Tabel nr. 12

Structura șeptelului la nivel de localitate

Localitate	Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Cabaline
Banloc	105	73	37	233	543	60
Ghilad	79	52	52	211	497	54
Giera	78	28	19	128	265	42
Livezile	76	40	23	151	326	67
TOTAL	338	193	131	723	1631	223

*Direcția Regională de Statistică Timiș-2010

În cadrul gospodăriilor care dețin animale, șeptelul este compus, în medie pe categorii, din bovine, porcine, cabaline, ovine, caprine și păsări de curte. Mai există o categorie restrânsă de gospodării care se ocupă de creșterea altor animale, de exemplu iepuri sau care se ocupă de

stupărit. În localitățile din regiune, cei mai mulți dintre fermieri practică o agricultură de subzistență sau cel mult de semi-subzistență. De-a lungul anilor s-a dezvoltat o tendință de trecere către agricultura intensivă, la nivelul fiecărei localități existând un număr mic de fermieri ce se detașează clar prin suprafețele exploatate și numărul de capete de animale deținute. O presiune ridicată asupra supraexploatării agricole vine din rândul crescătorilor de ovine, ale căror efective aproape că s-au dublat în ultimii 10 ani ca urmare a stimulentelelor financiare primite prin plățile Agenției de Plăți și Intervenții în Agricultură.

2.5. Cercetare

Nu există infrastructură destinată exclusiv cercetării.

2.6. Acțiuni de management majore desfășurate în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Nu există până în prezent acțiuni de management majore desfășurate în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț și se analizează situația valorilor identificate, respectiv presiunile care afectează starea acestora în prezent sau le pot amenința pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management specifice situației actuale.

3.1. Valori

Principalele valori ale ariei protejate sunt reprezentate de specii de păsări rare la nivel european, care își găsesc aici refugiu, loc de popas în migrație sau habitate favorabile pentru hrănire și reproducere - tabelul nr. 13.

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu pajiști importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate corespunzător, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

Tabel nr. 13

Valorile identificate în cadrul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Valoarea	Importanța
Păsări dependente de apă	Indicatori pentru calitatea apelor de suprafață și implicit subterane. Contribuie la reglarea populațiilor de amfibieni, constituind în același timp o atracție turistică.
Păsări dependente de pajiști	În special răpitoare contribuie la reglarea populațiilor de păsări - graurul, cioara de semănătură etc. - și rozătoarelor de pajiști și terenuri arabile. Păsările insectivore contribuie la reglarea populațiilor de insecte de pe terenuri arabile și pajiști, constituind în același timp o parte din prada speciilor de păsări răpitoare. Sunt indicatori pentru calitatea pajiștii din punct de vedere al menținerii echilibrului ecosistemic.
Păsări dependente de terenuri arabile	Utilizează terenurile arabile pentru hrănire, contribuind semnificativ la echilibrul acestor ecosisteme antropice prin reglarea populațiilor de insecte, rozătoare și amfibieni.
Lacuri și bălți	Prezența acestor ochiuri de apă creează câteva puncte de atracție în monotonia peisajului de câmpie, constituind totodată habitate specifice pentru păsările de apă.
Canale cu apă temporară	Aceste canale asigură menținerea unui regim hidric în sol favorabil culturilor de cereale și pomi fructiferi. Totodată, reprezintă o componentă esențială a habitatului speciilor de apă.
Habitat de pajiște	Având în vedere tendința actuală de creștere a șeptelului pe baza sprijinului financiar acordat de politicile europene din domeniul agriculturii, aceste habitate constituie o resursă esențială pentru comunitate. Ele reprezintă totodată habitat de cuibărire și hrănire pentru speciile de pajiște.
Vegetația lemnoasă	Arborii izolați sau în pălcuri reprezintă o componentă esențială a habitatului speciilor de păsări, în special a vânturelului de seară. Acești arbori, asigură de multe ori umbra necesară animalelor domestice în timpul verii.
Apele potabile din fântâni și puțuri	Reprezintă o resursă necesară deoarece multe comunități sunt conectate la surse de apă ce provin din zonă, în timp ce multe gospodării folosesc foraje de mică adâncime pentru irigat și animale.

Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor a fost realizată în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii. Amenințările din Formularul Standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii. Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme din trecut sau care au loc în prezent și care afectează, în mod cumulat sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Pentru analiza de mai jos, au fost luate în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme pe viitor, putând afecta în mod cumulat sau separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile. Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile și fenomene naturale extreme posibile.

În tabelul nr. 14 este prezentată analiza presiunilor și amenințărilor din cadrul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Tabel nr. 14

Analiza presiunilor și amenințărilor

Amenințarea / Presiunea identificată	Valoarea la care se face referire	Explicații	Nivel impact estimat	
			P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale				
1.1. Case și așezări				
Extindere intravilan	Păsări dependente de pajiști	Cauza: interes pentru construirea de zone rezidențiale Localizare: în imediată vecinătate a localităților Dolaț și Livezile Impact: reducerea habitatului în zonele afectate	1	2
2. Agricultură și Acvacultură				
2.1. Recolte anuale și perene, altele decât cheresteaua				
Extinderea monoculturilor	Păsări dependente de terenuri arabile	Cauza: creșterea eficienței economice a fermelor asociative Localizare: toate terenurile arabile Impact: fluctuații majore în asigurarea fondului de hrană	1	1
Utilizarea insecticidelor și rodenticidelor pe terenuri arabile	Păsări dependente de terenuri arabile	Cauza: necesitatea unor culturi competitive conform cerințelor pieței actuale. Accesul facil la chimicale Localizare: toate terenurile arabile Impact: scăderea semnificativă a cantității de hrană pentru păsările insectivore și a celor care se hrănesc cu micromamifere	2	2

Uciderea accidentală în timpul cositului cu utilaje mari	<i>Anthus campestris</i>	Cauza: cosirea terenului în spirală din exterior spre interior, neutilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei Localizare: toată zona de proiect Impact: distrugerea pontei din anul respectiv	2	2
Uciderea accidentală a mamiferelor mici în timpul cositului cu utilaje mari	Păsări dependente de pajiști	Cauza: cosirea terenului în spirală, din exterior spre interior, neutilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei Localizare: toate pajiștile și culturile de lucernă Impact: reducerea fondului de hrană format din mamifere mici	2	2
Incendierea miriștilor	Păsări dependente de terenuri arabile	Cauza: reducerea costurilor de curățare a terenurilor Localizare: terenurile arabile Impact: reducerea fondului de hrană format din insecte și mamifere mici	2	2
2.2. Plantații pentru lemn și celuloză				
Culturi energetice	Păsări dependente de pajiști	Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: toată suprafața Impact: reducerea habitatului	-	3
Plantații de păduri	Păsări dependente de pajiști	Cauza: județul Timiș are un grad de acoperire cu păduri de doar 11%. Interes pentru atragerea de fonduri Localizare: toată suprafața Impact: în cazul suprafețelor mai mari de 0,5 ha/100ha - reducerea	-	1

			habitatului; în cazul suprafețelor mai mici de 0,5/100ha ha impactul poate fi neglijabil		
2.3. Creșterea animalelor și zootehnia					
Pășunatul în perioada de iarnă, 10 noiembrie - 20 aprilie	Păsări dependente de pajiști	Cauza: necesitatea de a asigura spațiu de mișcare pentru animalele domestice în timpul iernii Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatului de hrănire		1	1
Suprapășunatul	Păsări dependente de pajiști	Cauza: lipsa evidențelor corecte privind efectivele de animale domestice Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatului de hrănire		1	1
3. Energie și Minerit					
3.4. Producerea de energie					
Amplasarea de parcuri de panouri fotovoltaice	Păsări dependente de pajiști	Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: pajiști și terenuri arabile Impact: reducerea habitatului		-	3
Amplasarea de parcuri de centrale eoliene	Păsări răpitoare, <i>Ciconia ciconia</i> și păsări migratoare	Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: pajiști și terenuri arabile Impact: moartea accidentală, deranjul în perioada migrației		-	2

4. Coridoare de transport și servicii				
4.2. Rețele de utilități și servicii -electricitate, cabluri, conducte et cetera-				
Demontarea cuiburilor în perioada 15 martie – 15 august	<i>Ciconia ciconia</i>	Cauza: întreținerea rețelei electrice Localizare: toate zonele Impact: pierderea pontei din anul respectiv	1	2
Prezența stâlpilor neizolați	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Coracias garrulus</i> , păsări răpitoare de zi	Cauza: lipsa fondurilor necesare Localizare: toată suprafața Impact: moartea unor exemplare	2	2
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora				
5.1. Vânătoarea, uciderea și colectarea animalelor terestre -legal sau ilegal-				
Vânătoarea la cioara de semănătură	<i>Corvus frugilegus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius minor</i>	Cauza: combaterea ciorilor considerate dăunători agricoli, sau al deranjului exercitat asupra populației Localizare: pâlcurile de arbori Impact: uciderea accidentală a exemplarelor de vânturel de seară, deranjul în perioada de cuibărit și migrație	3	1
5.3. Exploatarea forestieră și extragerea lemnului				
Tăierea arborilor din afara fondului forestier	<i>Corvus frugilegus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius minor</i> ,	Cauza: pericolul de accidente asupra oamenilor în localități, normele de siguranța traficului, nevoia de lemn pentru încălzirea locuinței	3	3

	<i>Coracias garrulus</i>	Localizare: aliniamente, arbori solitari Impact: distrugerea coloniei întregi		
Exploatarea pădurii de pe raza comunei Ghilad	Păsări de apă, <i>Buteo rufinus</i> , <i>Aquila pennata</i>	Cauza: aplicarea prevederilor amenajamentului silvic. Localizare: trupul Ghilad Impact: distrugerea coloniilor de păsări de apă și a cuiburilor păsărilor răpitoare	3	3
6. Intruziune umană și perturbări				
6.1. Activități de recreere și turism				
Accesul cu ATV-uri, motociclete enduro	Păsări dependente de pajiști	Cauza: agrement Localizare: pajiști Impact: degradarea habitatului de pajiște, deranj exercitat asupra păsărilor	1	1
7. Modificări ale sistemelor naturale				
7.1. Incendii și stingerea acestora				
Arderea vegetației uscate de pe pajiști	Păsări dependente de pajiști și terenuri arabile	Cauza: curățirea terenurilor de resturi vegetale uscate Localizare: pajiști Impact: părăsirea habitatelor de unele specii și degradarea populațiilor pradă: insecte, șopârle și altele asemenea.	2	2
7.2. Baraje, modificări hidrologice și gestionarea/utilizarea resurselor de apă				
Desecări și drenări ale bălților temporare	Păsări dependente de pajiști	Cauza: creșterea capacității productive a pajiștilor Localizare: pajiști	1	1

9.4. Efluenți din agricultură și silvicultură, de exemplu: îngrășăminte și pesticide în exces			
Poluarea apelor stătătoare cu substanțe chimice din agricultură	Păsări de apă	Cauza: utilizarea necorespunzătoare a pesticidelor în agricultură Localizare: toate canalele Impact: dispariția bazei trofice	2 2
10. Amenințări datorate schimbărilor climatice sau altor fenomene climatice extreme			
10.1. Secete			
Scăderea nivelului de apă freatică	Păsări dependente de pajiști	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației. Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatelor	1 1

Legendă:

- 1 - Amenințare minoră, cu impact mic. Necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management.
- 2 - Amenințare moderată, cu impact mediu. Necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil.
- 3 - Amenințare majoră, cu impact major. Necesită acțiuni de management cu prioritate.

Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate

Analiza rezultatelor de la inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor de interes conservativ, în corelație cu presiunile existente și amenințările preconizate, va duce la stabilirea acțiunilor principale de management și a măsurilor ce trebuie realizate pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare. În acest capitol sunt scoase în evidență principalele tendințe și problemele cu care se confruntă speciile și habitatele naturale din sit, fără a fi reluate cele prezentate în capitolele 3.1 și 3.2.

Vulnerabilitatea speciilor și habitatelor din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț se datorează în primul rând degradării condițiilor de mediu pentru pajiști. Reducerea suprafeței acestora, coroborată cu suprapășunatul și drenarea bălților temporare duce la reducerea habitatului de cuibărire și hrănire pentru speciile de păsări. Presiunea generată de suprapășunat va crește în viitor datorită interesului crescut pentru creșterea efectivelor animalelor domestice pe aceleași suprafețe de pajiște.

În același timp, tăierea arborilor și a vegetației arbustive are ca impact distrugerea singurelor zone de cuibărit pentru aceste specii. Această practică se va accentua în viitor, impactul negativ fiind tot mai mare luând în considerare faptul că nu există proiecte actuale pentru înființarea de noi pâlcuri de arbori.

Managementul terenurilor arabile este de asemenea foarte important. Utilizarea nerațională a chimicalelor în agricultură având ca impact reducerea fondului de hrană pentru păsări și chiar reducerea efectivelor de păsări, coroborat cu extinderea monoculturilor. Dacă pentru extinderea monoculturilor există o tendință de creștere în viitor, presiunea generată de utilizarea substanțelor chimice în agricultură pare să fie stabilă.

În următorii 10 ani se preconizează să se aloca fonduri substanțiale pentru lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare, fapt ce ar putea duce în viitor la creșterea presiunii negative generată de acest tip de lucrări asupra biodiversității, în condițiile în care aceste lucrări nu vor ține cont de cerințele speciilor pentru habitate.

4. STRATEGIA DE MANAGEMENT

4.1. Viziunea

Deși interesele de dezvoltare și tendința de antropizare a mediului sunt mari, efortul coordonat al celor ce trăiesc în zonă poate contribui la menținerea unui mediu de viață cât mai echilibrat, asigurând un minim de resurse și procese naturale necesare pentru condiții de viață bune și dezvoltare echilibrată. Ca urmare, viziunea pentru aceste arii, definită în procesul de elaborare a planului, este următoarea:

Situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț este un refugiu de habitate și zone umede și habitate deschise demarcat la sud de râul Timiș, situat în vecinătatea zonelor utilizate intens de om și foarte importante pentru natură cu un mozaic viu ce constituie un loc prielnic avifaunei din zonă.

4.2. Strategia de management

Având în vedere valorile sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul se va integra în cadrul a 4 Programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea/refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes conservativ prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț. Acțiunile și măsurile de management vor urmări menținerea sau refacerea stării favorabile de conservare a speciilor, respectiv gestionarea ecosistemelor astfel încât să se îmbunătățească caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Acestea vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratori și partenerii de management, se vor stabili acțiuni sau măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Programul 2. Informare și conștientizare

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin

activități de informare și conștientizare, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Programul 3 Administrare

Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de management al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Programul 4. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

4.3. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management prezentată la capitolul anterior s-au definit principalele direcții de management pentru primii 5 ani de implementare a Planului de management. Direcțiile descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, precum și ceea ce trebuie să urmărească Custodele pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei. Activitățile strict necesare sunt descrise în capitolul 4.5. Măsurile specifice pentru conservarea speciilor sunt redată în fișele speciilor/habitatelor – vezi tabelul nr. 15, activități și măsuri specifice de management.

IMPORTANT: În ceea ce privește responsabilitatea implementării direcțiilor de management descrise în Planul operațional, este important să se înțeleagă următoarele: obligația și responsabilitatea adaptării managementului terenurilor și al resurselor naturale la obiectivele sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț revine proprietarilor și gestionarilor de drept, conform prevederilor din articolul 21 alineatul 4 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, așa cum s-a precizat și la capitolul I. Introducere, responsabilitatea reglementării activităților de pe teritoriul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, în conformitate cu prevederile Planului de management, revine autorităților competente, în colaborare cu custodele ariei protejate, conform articolul 21 alineatul 6 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, fapt reflectat în tabelul nr. 15.

Custodele sitului propune măsurile și activitățile de management în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa direcțiile stabilite. Ca urmare, atunci când

se definesc Direcțiile de management, coloana 1 a tabelului nr. 15, acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de Custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

Prin urmare, îndeplinirea indicatorilor menționați în Planul Operațional este un obiectiv comun pentru toți cei implicați în managementul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaș: proprietari, administratori, ministere, Custodele, consilii locale/județene etc.

Având în vedere resursele limitate, direcțiile de management au fost prioritizate după cum urmează:

- **prioritatea 1** – direcțiile de management care sunt foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora custodele trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;
- **prioritatea 2** – direcțiile importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. Custodele va depune eforturi pentru a le realiza;
- **prioritatea 3** – direcții care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ aria protejată. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

Tabel nr. 15

Principalele direcții de management

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea/refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes conservativ prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.

Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	Responsabilul de management	Factori interesați
1.1. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de pajiști	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM, ENEL, utilizatorii pajiștilor, ANIF
	1500 ha pajiște	1					✓		
	Minim 5% pajiști utilizate ca fânețe	3					✓		
	Procent de acoperire cu vegetație arborescentă între 0,5-1,0%	1					✓		
	Minim 1 proiect pentru izolarea stâlpilor	3					✓		
1.2. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ	Stare de conservare favorabilă speciile de păsări	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM, Asociații de vânătoare, Primării
	Minim 1 protocol cu asociațiile de vânătoare	1	✓						
1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri arabile	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de terenuri arabile	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	

	Minim 1 km de perdele forestiere noi	3							✓			ANPM, proprietari, fermieri
1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de habitate umede	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele		ANAR, SGA Timiș, ANPM, ANIF Timiș,
	1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș	1	✓									
	1 protocol cu Direcția Silvică Timiș	1	✓									
Programul 2. Informare, conștientizare												
Scop: Creșterea nivelului de acceptare a sitului ROSPA0126 Livezile - Dolaț, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin activități de informare și conștientizare în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.												
Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	Responsabilul de management	Factori interesați			
2.1. Identificarea și planificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	1 Strategie de comunicare	2				✓			Custodele			ANPM
2.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, precum și la oportunități de finanțare legate de conservarea speciilor.	Minim 1 punct de informare funcțional	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele			ANPM
	Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓				

2.3. Organizarea de evenimente de conștientizare, legate de situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț	Minim 2 campanii	2			✓		✓	Custodele	ANPM
2.4. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea Agenția pentru Protecția Mediului sau a Custodelui	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
2.5. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Minim 5 evenimente educative	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
Programul 3. Administrare									
Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de management al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.									
Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	Responsabilul de management	Factori interesați
3.1. Asigurarea respectării Regulamentului și Planului de management a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.	0 planuri/proiecte neconforme realizate	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM, APM Timiș
3.2. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al sitului	Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM, APM Timiș
	Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓		

[illegible]

5.2. Evaluarea eficienței managementului sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț	Cel puțin o evaluare pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele

4.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul Operațional este necesar să se planifice și să se realizeze activități de management și să se stabilească măsuri specifice. În acest subcapitol se prezintă activitățile și măsurile specifice ce se vor implementa în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Activitățile specifice vor fi incluse în planurile anuale, iar măsurile specifice se vor reflecta în Regulamentul sitului.

În tabelul nr. 16 se prezintă activitățile necesare și măsurile specifice ce se impun pentru realizarea direcțiilor de management. În măsura în care în perioada de implementare se vor stabili alte activități și măsuri care necesită acordul și colaborarea factorilor interesați, custodele se obligă să se consulte cu aceștia.

Tabel nr. 16

Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specifice

Direcții de management definite în Planul operațional	Activități și măsuri specifice
Programul 1. Managementul biodiversității	
1.1. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	Activități de management: - patrulări, informare-conștientizare. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea suprafeței de pajiște la minim 1500 ha. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea procentului de pajiște utilizată ca fâneță. - Încheierea unui protocol de colaborare cu Garda Forestieră pentru respingerea cererilor de punere în valoare a arborilor din afara fondului forestier, situați în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru cartarea pâlcurilor de arbori existente, întocmirea de material informativ bazate de hărți și utilizarea acestora în activitățile de informare. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru crearea de noi pâlcuri și alinamente de arbori din specii autohtone repede crescătoare, precum plopul, salcia și altele asemenea.

	- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru sprijinirea autorităților locale în vederea derulării activităților de management a câinilor și pisicilor fără stăpân. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru izolarea stâlpilor pentru transportul energiei electrice. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție ecologică a pajiștilor umede și sărăturate prin obturarea canalelor de desecare de pe aceste pajiști, fără a se periclita integritatea terenurilor arabile și a construcțiilor limitrofe. Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor: păsări dependente de habitate de pajiști
1.2. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ	Activități de management: - patrulări, informare-conștientizare - Încheierea unui protocol de colaborare cu asociațiile de vânătoare în vederea emiterii autorizațiilor de vânătoare la cioara de semănătură doar în afara perioadei 15 februarie – 15 octombrie, interzicerea vânătorii la și în apropierea <200m coloniilor de cuibărit a ciorilor de semănătură. Vezi fișele speciilor: păsări dependente de habitate de pajiști, terenuri arabile și ape.
1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri arabile	Activități de management: - patrulări, informare-conștientizare

	- Inițierea, sprijinirea și promovarea proiectelor și programelor pentru realizarea plantațiilor și a perdelelor forestiere pe terenuri arabile, cu specii autohtone, specifice tipului stațional. Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor: păsări dependente de terenuri arabile
1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede	Activități de management: - patrulări, informare-conștientizare - Încheierea unui protocol de colaborare cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Filiala Timiș, pentru • elaborarea unui plan de acțiune în vederea eşalonării lucrărilor de întreținere a canalelor de desecare, astfel încât să se, se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate • Identificarea celor mai bune soluții tehnice de întreținere a canalelor astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate, spre exemplu: decolmatarea de pe o singură latură a canalului și alte lucrări asemănătoare. • Încheierea unui parteneriat cu Direcția Silvică Timiș pentru menținerea în permanență a unui procent de 20% din suprafața trupului de pădure Ghilad, ocupat cu pădure cu vârsta peste 80 ani. Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor: păsări dependente de ape.

Măsuri de management definite în Planul operațional	Activități și măsuri specifice
Programul 2. Informare, conștientizare	
2.1. Identificarea și planificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	Activități de management: Elaborare Strategie de comunicare
2.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, precum și la oportunități de finanțare legate de conservarea speciilor.	Activități de management : - Stabilirea unui punct de informare pentru factorii interesați - Alocarea a minim 2 ore pe săptămână pentru informarea/consultarea factorilor interesați.
2.3. Organizarea de evenimente de conștientizare, legate de situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț	Activități de management recomandate: - Informarea periodică a tuturor proprietarilor, administratorilor de resurse și a autorităților locale cu privire la necesitatea menținerii arborilor din afara fondului forestier, situați în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț. - Derularea de activități de conștientizare cu privire la utilizarea resturilor vegetale din agricultură și zootehnie ca alternative la depozitarea lor ilegală în bălți și canale.
2.4. Oferirea de informații despre valorile naturale ale sitului și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	Activități de management: - Participarea activă la elaborarea strategiilor locale și regionale

2.5. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Activități de management: - Realizarea a minim 5 evenimente educative
Măsurile de management definite în Planul operațional	Activități și măsuri specifice
Programul 3. Administrare	
3.1. Asigurarea respectării regulamentului și planului de management a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.	Activități de management: - Participare la procedura de reglementare pentru planurile și proiectele prevăzute a se implementa în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț
3.2. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, precum și pentru implementarea măsurilor de management	Activități de management: - Elaborare de proiecte
3.3. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț	Activități de management: - Participarea la evenimente de formare profesională
3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. Organizații Non Guvernamentale și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Activități de management: - Încheierea de parteneriate

3.5. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Activități de management: - Elaborare plan de lucru anual și planuri de lucru lunare
Măsurile de management definite în Planul operațional	Activități și măsuri specifice
Programul 4. Monitorizare și evaluare	
4.1. Implementarea Planului de Monitoring al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaș	Activități de management: Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru implementarea Planului de monitorizare
4.2. Evaluarea eficienței managementului sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaș	Activități de management: Implementarea Programului de monitorizare a eficienței managementului
4.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Activități de management: Actualizarea măsurilor de management, dacă se impune, în conformitate cu rezultatele activităților de monitorizare

5. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT

5.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de management, vor fi luate de către Custode, cu respectarea legislației în vigoare, așa cum este prezentată în capitolul 2.1.5.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț, Custodele se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de management, Custodele va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie protejată.

5.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de management

Suma minimă necesară pentru managementul la nivel optim a sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț este de 565.002 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții minime a activităților de management este necesară o sumă de 531.368 lei, până în anul 2020.

Tabel nr. 17

Necesarul de resurse financiare pentru managementul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Categorii Cheltuieli	Prioritate	Salarii - lei -	Cheltuieli Operaționale - lei -	Total -lei -	Mediu Anual -lei -
Nivel optim					
Cheltuieli directe		181870	333432	184129	36826
Cheltuieli monitorizare				331173	66235
Cheltuieli indirecte				49700	9940
Total buget plan management ron				565002	113000
Total buget plan management euro				126967	25393
Nivel critic					
Cheltuieli directe		152329	329339	150495	30099

Cheltuieli monitorizare				331173	66235
Cheltuieli indirecte				49700	9940
Total buget plan management ron				531368	106274
Total buget plan management euro				119409	23882
Disponibil	optim			0	
	critic			0	0
Diferență de acoperit	optim			565002	113000
	critic			531368	106274

Deși Planul de management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative. Sumele necesare pentru realizarea acțiunilor importante, considerate prioritate 1 și 2, în Planul operațional, sunt considerate critice pentru managementul eficient al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț. Sumele estimate pentru acțiunile încadrate la prioritatea 3 sunt importante și sunt incluse în necesarul stabilit pentru nivelul optim de finanțare. Acțiunile cu prioritate 1 sunt cele pentru care este necesar să fie asigurate resurse financiare la nivel critic.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an sau serie de ani, estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Pentru a implementa Planul de management, la nivel minim, este nevoie de angajarea a unui specialist în arii protejate și a unui ranger, cu norme parțiale.

Tabel nr. 18**Calculul necesarului de personal pentru implementarea activităților critice de management**

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim
Specialist Aree Protejate	0,2
Ranger	0,2

5.3. Monitorizarea implementării Planului de management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele sitului ROSPA0126 Livezile - Dolaș, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa nr. 2 la Plan de management.

Întrucât resursele de management sunt limitate, acest plan prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2015, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de management. Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în planul operațional.

O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarii complete, utilizând metodologiile de la inventarierea din 2015. Având în vedere faptul că raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual. Din lipsa certitudinii asigurării cu fonduri, s-au stabilit frecvențe de monitorizare după două criterii: optim și minim.

Custodele va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului Operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de management.

Bibliografie

1. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007, Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România – ghid metodologic, Editura Balcanio, Timișoara, România.
2. Chiriță C., 1967, *Solurile României: cu un determinant în culori*, Editura Agro-Silvică, București.
3. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000, *Consequences of changing biodiversity* 242p.
4. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005, *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
5. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006, *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitate - 92/43/EEC*. Editura Tehnică Silvică, București, 95p.
6. Florea N., 1997, *Degradarea terenurilor și ameliorarea solurilor*, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” – București, Facultatea de Geografie-Turism, Sibiu, 217pp.
7. Florea N., I. Munteanu, C. Rapaport, C. Chițu și M. Opriș, 1968, *Geografia solurilor României*, Editura Științifică, București.
8. Florea N., Munteanu I., 2012, *Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor*, Editura Sitech, Craiova.
9. Frăsineanu Mihaela, 2008, *Râurile României*, Editura Fundației România de Main, București.
10. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, 2006, *Solurile României*, Editura Universitaria, Craiova.
11. Iordan I., 2009, *Geografia utilizării terenurilor - categorii geografice de terenuri*, Editura Fundației România de Măine, București.
12. Lazăr.G, ș.a., 2007, ”Habitate prioritare alpine, subalpine și forestiere din România” Amenințări potențiale, Brașov, 199p.
13. Mihăilescu V., 1969, *Geografia fizică a României*, Editura Științifică, București.

14. Mihăilescu Simona, 2009, *Characterization and distribution in Romania of the priority Natura 2000 habitat: Pannonic and Ponto-Sarmatic salt-steppes and salt-marshes. 2nd European Congress of Conservation Biology „Conservation biology and beyond: from science to practice”*, Praga, Republica Cehă, 1-5 sept. 2009, Book of Abstracts, p.211
15. Naeem, S., L. J. Thompson, et al. 1995, *Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems*. 347p
16. Neumann, H. 1998, *Fauna de lepidoptere a zonelor sărăturoase din Câmpia Banatului*. – Analele Banatului 4: 185–212.
17. OPREA A., 2005, *Lista critică a plantelor vasculare din România*, Iași: Editura Univ. “Alexandru Ioan Cuza”, 668 p.
18. Palatitz, P. 2012, *A kék vércse (Falco vespertinus) védelmének tudományos megalapozása [Scientific basis of Red-footed Falcon conservation]*. – PhD thesis, Szent István University, Gödöllő, pp. 128
19. Péter Palatitz, Szabolcs Solt, Éva Horváth & László Kotymán, 2015, *Hunting efficiency of Red-footed Falcons in different habitats*. – Ornis Hungarica 23(1): 32–47.
20. Petrisor A.-I., 2010, *Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania*, Environmental Engineering and Management Journal 9(2):269-273.
21. Pop I., 2002, *Vegetația solurilor sărăturate din România. Contribuții Botanice, XXX(2) (1999-2000)*: 285-332, Grădina Botanică “Alexandru Borza” Cluj-Napoca.
22. Posea Gr., 1997, *Câmpia de Vest a României*, Editura Fundației "România de Măine", București
23. Rusu I., 2004, *Pedologie : solurile României*, Editura Eurobit, Timișoara.
24. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristurean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghișan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007, *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Editura Victor B. Victor, 396p
25. Stanciu, E., și Florescu, F., 2009, *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brasov, 84p.

26. Thiry, E., 2007, *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timoșoara, 113p.
27. Ujvari I., 1972, *Geografia apelor României*, Editura Științifică, București.
28. Ujvari. I., 1959, *Hidrografia R.P.R*, Editura Științifică, București.
29. WWF International & The World Bank, 2007, “Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool-METT a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
30. *** 1987, *Geografia României*, volumul III.
31. ***<http://natura2000.mmediu.ro/site/125/rosipa0067.html>.
32. *** <http://natura2000.mmediu.ro/site/125/rosipa0109.html>.
33. *** <http://www.icpa.ro>

Anexa nr. 1 la Planul de management -

Fișele speciilor de interes comunitar din cadrul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Tabel nr. 19

I. SPECII DEPENDENTE DE PAJIȘTI

Barză albă - *Ciconia ciconia*, Vânturel de seară - *Falco vespertinus*, Sfrâncioc roșiatic - *Lanius collurio*, Sfrâncioc cu frunte neagră - *Lanius minor*, Dumbrăveancă - *Coracias garrulus*, Fâsă de câmp - *Anthus campestris*, Cioară de semănătură - *Corvus frugilegus*, Acvilă pitică - *Hieraaetus pennatus*, Șorecar mare - *Buteo rufinus*, Egretă mică - *Egretta garzetta*.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru specii:
Pajiști naturale sau seminaturale cu tufișuri și arbori	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale	1150*	3100	Toate speciile.
	% pajiște utilizată ca fâneată	Sub 5%	10 - 20%	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Coracias garrulus</i>
	% pajiște abandonată	0%	0%	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Hieraaetus pennatus</i> , <i>Anthus campestris</i> , <i>Buteo rufinus</i>
	% pajiște cu nivel natural de bălțire temporară	100%	100%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Egretta garzetta</i>
	% pajiște cu compoziție naturală	100%	100%	Toate speciile.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru specii:
	Nivelul de încărcare cu UVM a pajiștilor	De determinat	Între 0,3 și 1 UVM	Toate speciile.
	% acoperire cu vegetație forestieră/arborescentă	0,1%	0,5%-1,0%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Coracias garrulus</i> , <i>Corvus frugilegus</i>
	% acoperire cu vegetație arbustivă	De determinat la prima monitorizare	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	Suprafețe de pajiște incendiate anual	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.
	Suprafețe de pajiște tratate anual cu pesticide	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.
	Numărul mediu al câinilor ciobănești de la stâne	De determinat la prima monitorizare	Maxim 3	<i>Anthus campestris</i>
	Numărul mediu la hectar al câinilor ciobănești fără jujeu și al câinilor fără stăpân observați anual	De determinat la prima monitorizare	0	<i>Anthus campestris</i>

* în Formularul Standard al sitului suprafața pajiștilor este 985 ha, însă pe baza evaluărilor efectuate în cadrul proiectului, suprafața actuală a pajiștilor și fânețelor este de 1150 ha

Măsuri de management:

- Menținerea suprafețelor de pajiște din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț.
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara suprafețelor de pajiște, cu excepția zonelor afectate de construcții vechi - vezi harta/figura nr. 2.
- Amplasarea balastierelor se va realiza doar în afara sitului. Balastierele din imediata apropiere a sitului se vor realiza doar cu respectarea condițiilor necesare pentru speciile de păsări.
- Amplasarea culturilor energetice se va realiza doar în afara habitatelor de pajiști din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț.
- Împădurirea terenurilor declarate degradate conform legii se va face doar pe suprafețe mai mici de 0,5 ha. Suprafața cumulată a zonelor împădurite să fie de maxim 1ha raportat la 100 ha. Împădurirea acestor terenuri se va face doar cu specii autohtone, corespunzătoare tipului stațional.
- Managementul activ al habitatelor de pajiști prin pășunat și/sau cosit.
- Menținerea bălților temporare de pe pajiști. Nu se vor face lucrări de drenare a acestora.
- Menținerea compoziției naturale a pajiștilor prin menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică.
- Supraînsămânțarea pajiștilor se va face doar cu specii autohtone, cu seminții cules de pe pajiștea care urmează a fi supraînsămânțată sau de pe altă pajiște din sit, și fără lucrări de pregătire a terenului, arat, discuit, greblat sau altele.
- Menținerea unui nivel de încărcare a pajiștilor între 0,3 UVM și 1 UVM
- Pășunatul animalelor domestice pe pajiști se va face doar în perioada 20 aprilie – 10 noiembrie.
- Menținerea vegetației lemnoase arborescente și arbustivă existente, astfel încât să se asigure un procent de acoperire cu vegetație lemnoasă arborescentă de 0,5% – 1% și arbustivă de 0,5% – 1%, din suprafața fiecărui trup de pajiște.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendiarea.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile se face doar prin colectat sau măcinare și incorporare în sol. Nu se permite incendiarea

miriștilor și vegetației uscate.

- Nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști.
- Folosirea a maxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul juzeului regulamentar este obligatoriu.
- Derularea acțiunilor de vânătoare la cioara de semănătură - *Corvus frugilegus* - se va face doar între 16 octombrie – 14 februarie, adică în afara perioadelor de cuibărire a speciilor protejate cuibăritoare în coloniile de ciori: vânturel de seară, vânturel roșu, ciuf de pădure, respectiv 15 februarie – 15 august, dar și în afara perioadei de aglomerare a vântureilor de seară, respectiv 15 august – 15 octombrie. Nu se va face vânătoare în apropierea <200 m coloniilor de cuibărit – figura nr. 1.
- Scoaterea ovinelor la mișcare pe timpul iernii, 01 noiembrie – 01 martie, se va face doar pe o suprafață delimitată corespunzător și declarată la primărie, care să nu ocupe mai mult de 15% din suprafața trupului de pășune, și care se va schimba anual.
- Utilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei, în timpul cositului cu utilaje.
- Practicarea sporturilor cu motor este permisă doar în afara sitului, în locuri special amenajate.

Activități specifice:

- Activități pentru prevenirea tăierii de arbori:
 - Încheierea unui protocol de colaborare cu Garda Forestieră pentru respingerea cererilor de punere în valoare a arborilor din afara fondului forestier, situați în situl ROSPA0126 Livezile-Dolat;
 - Informarea periodică a tuturor proprietarilor, administratorilor de resurse și a autorităților locale cu privire la necesitatea menținerii arborilor din afara fondului forestier, situați în situl ROSPA0126 Livezile-Dolat;
 - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru cartarea pălcurilor de arbori existente, întocmirea de materiale informative bazate pe hărți și utilizarea acestora în activitățile de informare.

- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru crearea de noi pâlcuri și aliniamente de arbori din specii autohtone repede crescătoare: plop, salcie și altele asemenea.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru sprijinirea autorităților locale în vederea derulării activităților de management a câinilor și pisicilor fără stăpân.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea suprafeței de pajiște la minim 1500 ha.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru izolarea stălpilor pentru transportul energiei electrice.
- Încheierea unui protocol de colaborare cu asociațiile de vânătoare în vederea emiterii autorizațiilor de vânătoare la cioara de semănătură doar în afara perioadei 15 februarie – 15 octombrie, interzicerea vânătorii la și în apropierea <200m coloniilor de cuibărit și zonelor umede.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea procentului de pajiște utilizată ca fâneță.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție ecologică a pajiștilor umede și sărăturate prin obturarea canalelor de desecare de pe aceste pajiști, fără a se periclită integritatea terenurilor arabile și a construcțiilor limitrofe.

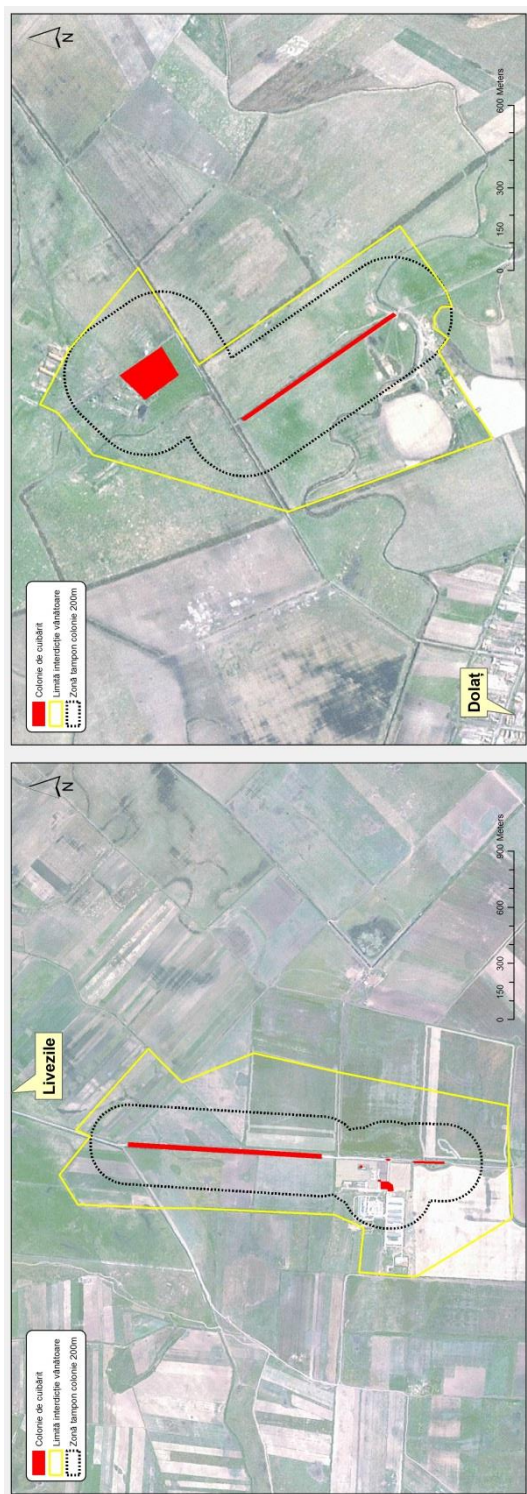

Figura nr. 1. Localizarea coloniilor de păsări și a zonelor în care este interzisă vânătoarea în situl ROSPA 0126 Livezile-Dolat

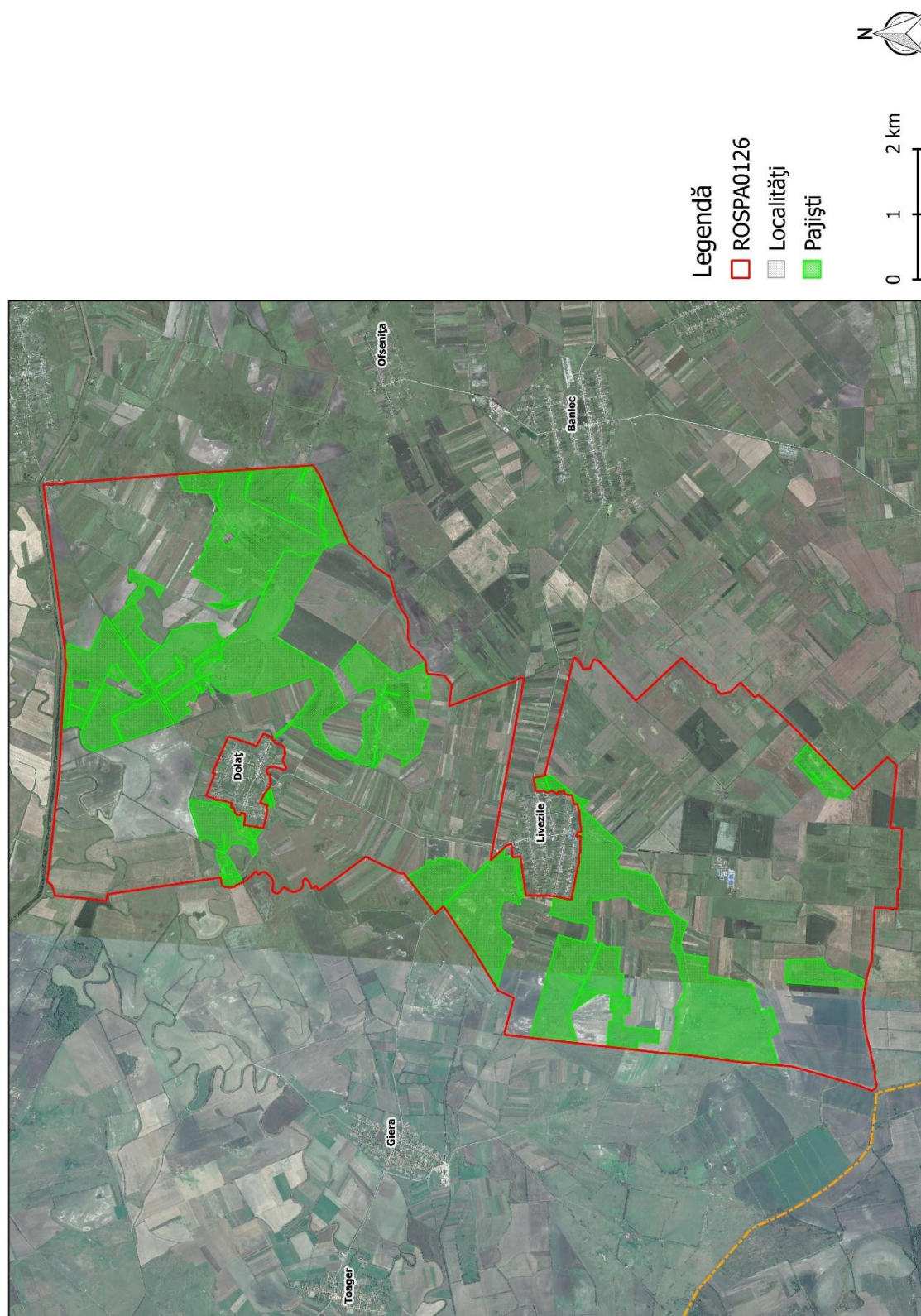

Figura nr. 2. Localizarea pajiștilor în situl ROSPA0126 Livezile-Dolni

Tabel nr. 20

II. SPECII DEPENDENTE DE TERENURI ARABILE

Barză albă - *Ciconia ciconia*, Vânturel de seară - *Falco vespertinus*, Sfrâncioc roșiatic - *Lanius collurio*, Sfrâncioc cu frunte neagră - *Lanius minor*,
 Dumbrăveancă - *Coracias garrulus*, Fâsă de câmp - *Anthus campestris*, Cioară de semănătură - *Corvus frugilegus*, Acvilă pitică - *Hieraetus pennatus*, Șorecar mare - *Buteo rufinus*.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Terenuri arabile caracterizate printr-un mozaic de parcele de culturi de păioase și leguminoase perene, în alternanță cu vegetație lemnoasă arbustivă și arborescentă.	Suprafață teren arabil	5200	Maxim 3100 ha	Toate speciile
	Procente pe categorii de culturi	De determinat	Minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă Minim 30 % păioase Maxim 20% alte culturi	Toate speciile.
	Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă – arborescentă-	0,1%	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Coracias garrulus</i> , <i>Corvus frugilegus</i>
	Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă –arbustivă-	De determinat la prima monitorizare	1-2%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	Suprafețe arabile incendiate anual	De determinat la prima monitorizare	0	Toate speciile
Suprafețe arabile pe care au fost aplicate rodenticide		De determinat la prima monitorizare	0	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Hieraetus pennatus</i> , <i>Buteo rufinus</i>

Măsuri de management:

- Proprietățile din sit, cu o suprafață mai mare de 100 ha vor fi cultivate anual cu următorul asortiment de categorii de culturi: minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă, minim 30 % păioase, minim 10% pârlăoagă, maxim 20% porumb și floarea soarelui.
- Proprietățile din sit cu o suprafață mai mică de 100 ha vor fi cultivate, în următorii 10 ani, cu următorul asortiment de categorii de culturi: minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă, min 30 % păioase, minim 10% pârlăoagă, maxim 20% porumb și floarea soarelui.
- Menținerea vegetației lemnoase arborescente și arbustive de pe terenurile arabile.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile, se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.
- Utilizarea substanțelor chimice în agricultură se va face doar în condițiile și cantitățile specificate de producător.
- Nu se permite folosirea rodenticidelor pe suprafețele arabile din situl ROSPA0126 Livezile-Dolaș.
- Utilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei în timpul cositului și recoltatului cu utilaje.

Acțiuni de management:

- Inițierea, sprijinirea și promovarea proiectelor și programelor pentru realizarea plantațiilor și a perdelelor forestiere pe terenuri arabile, cu specii autohtone, specifice tipului stațional.

Localizarea terenurilor arabile în situl ROSPA0126 Livezile –Dolaș este redată în figura nr. 3 .

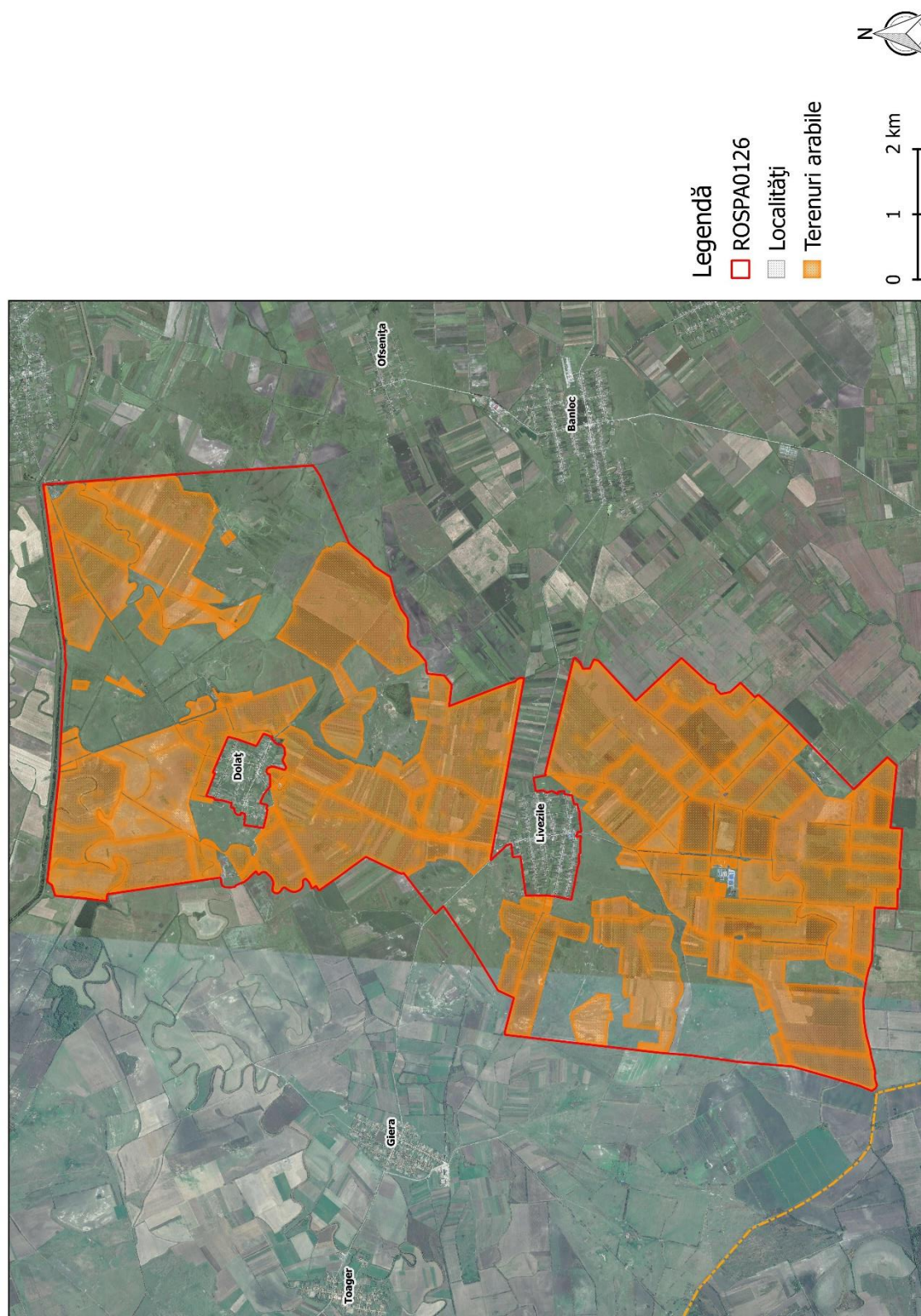

Figura nr. 3. Localizarea terenurilor arabile în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaj

Tabel nr. 21

III. SPECII DEPENDENTE DE APE

Egretă mică – *Egretta garzetta*, Stârc de noapte – *Nycticorax nycticorax*, Vânturel de seară – *Falco vesperinus*.

Habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru specii:
Canale cu apă dulce stătătoare, eutrofe, de mică adâncime cu vegetație specifică de țărm (stufăriș, păpuriș) densă și abundentă.	Lungimea canalelor cu apă temporară	23,4 km	24 km	Toate speciile
	Prezența vegetației lemnoase arborescente în apropiere	Prezență	Prezență	<i>Nycticorax nycticorax</i>
	Lungimea canalelor cu apă temporară afectate de incendieri	0 ha	0 ha	Toate speciile
	Concentrația în nitriți și nitrați a apei	De determinat la prima monitorizare	Maxim 50 mg/l	Toate speciile

Măsuri și acțiuni de management:

- Menținerea canalelor cu apă temporară, la nivelul anului 2015 – 23,4 km, vezi figura nr. 4.
- Menținerea zonelor de stufăriș existente. Interzicerea incendiilor.
- Nu vor fi realizate lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului apei din bălți, lacuri și canale.
- Menținerea vegetației forestiere existente, dea lungul canalelor, în situl ROSPA0125 Livezile-Dolaț.

- Depozitarea deșeurilor doar în afara habitatelor acestor specii, în conformitate cu legislația actuală privind deșeurile .
- Interzicerea vânătoarei în zonele umede și în imediata vecinătate ale acestora <200m.
- Lucrările de întreținere a canalelor de desecare se vor face eșalonat, 30 % din canale la fiecare 5 ani.

Activități specifice:

- Încheierea unui parteneriat cu Direcția Silvică Timiș pentru menținerea în permanență a unui procent de 20% din suprafața trupului de pădure Ghilad, ocupat cu pădure cu vârstă peste 80 ani.
- Încheierea unui protocol de colaborare cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Filiala Timiș, pentru:
 - elaborarea unui plan de acțiune în vederea eșalonării lucrărilor de întreținere a canalelor de desecare, astfel încât să minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate;
 - identificarea celor mai bune soluții tehnice de întreținere a canalelor astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate, spre exemplu: decolmatarea de pe o singură latură a canalului și altele asemenea.

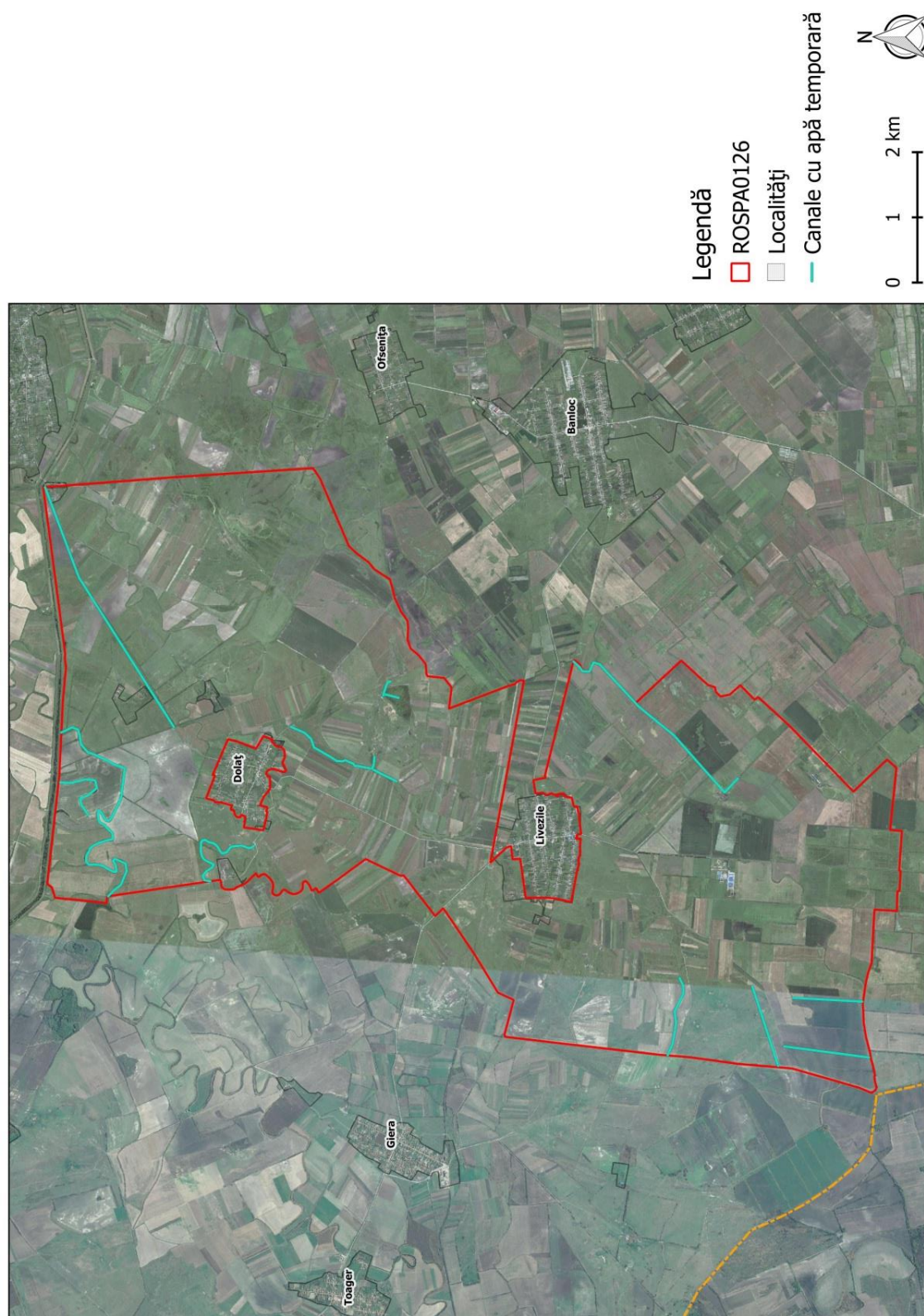

Figura nr. 4. Localizarea canalelor cu apă temporară în situl ROSPA0126 Livezile-Dolaj

Anexa nr. 2 la Planul de management -

Planul de Monitorizare

Valoarea de conservare	Întrebarea de monitorizare	Indicator	Situația de referință - 2014	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Planului de management	Perioada de monitorizare	Zile-om necesare pentru un an	Frecvența de monitorizare	
							Planului de management		Minim	Optim	
Monitorizarea biodiversității											
Păsări dependente de pajiști	Păsările dependente de pajiști se mențin în stare bună?	Efective pe specii	Tabelul nr. 7 și 8 din Planul de management	Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.	Tot anul	90	120	anual
		Starea de conservare pe specii		Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.	Tot anul			anual
	Se mențin condițiile necesare pentru păsările dependente de pajiști?	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale	1150	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	anual
		Nivelul de încărcare cu UVM a pajiștilor	De determinat la prima monitorizare	Registru fermierilor	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	1	1	anual
		% acoperire cu vegetație forestieră - arborescentă	0,1%	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
		% acoperire cu vegetație arbustivă	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Monitorizarea acțiunilor de management										
-	S-au realizat acțiunile de management	Minim 1 proiect pentru izolare stâlpilor	0		Proces verbal recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	anual
-	propuse prin planul de management?	Minim 5 ha pajiște umedă refăcută	0		Proces verbal recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	anual
-		Minim 1 protocol cu asociațiile de vânătoare	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	1.2.	Tot anul	anual
-		Minim 1 km de perdele forestiere noi	0		Proces verbal recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	1.3.	Tot anul	anual
-		1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	1.4.	Tot anul	anual
-	S-au realizat acțiunile de management	1 Strategie de comunicare	0		Proces verbal recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.1.	Tot anul	anual
-	propuse prin planul de management?	Minim 1 punct de informare funcțional	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.2.	Tot anul	anual
-		Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.2.	Tot anul	anual

-		Minim 2 campanii de informare	0		Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.3.	Tot anul		anual
-		0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea MMAP sau a Custodelui	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.4.	Tot anul		anual
-		Minim 5 evenimente educative	0		Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.5.	Tot anul		anual
-		0 planuri/proiecte neconforme cu Planul de management realizate	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.1.	Tot anul		anual
-		Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.2.	Tot anul		anual
-		Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea I	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.2.	Tot anul		anual
-		Minim 3 persoane instruite	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.3.	Tot anul		anual
-		Cel puțin 5 parteneriate	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.4.	Tot anul		anual
-		Un plan de lucru pe an	0		Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.5.	Tot anul		anual

-		Cel puțin o evaluare a eficienței managementului pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	4.2.	Tot anul		anual
-		Cel puțin o analiză a rezultatelor monitorizării pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	4.3.	Tot anul		anual

Anexa nr. 3 la Planul de management –

Planul financiar

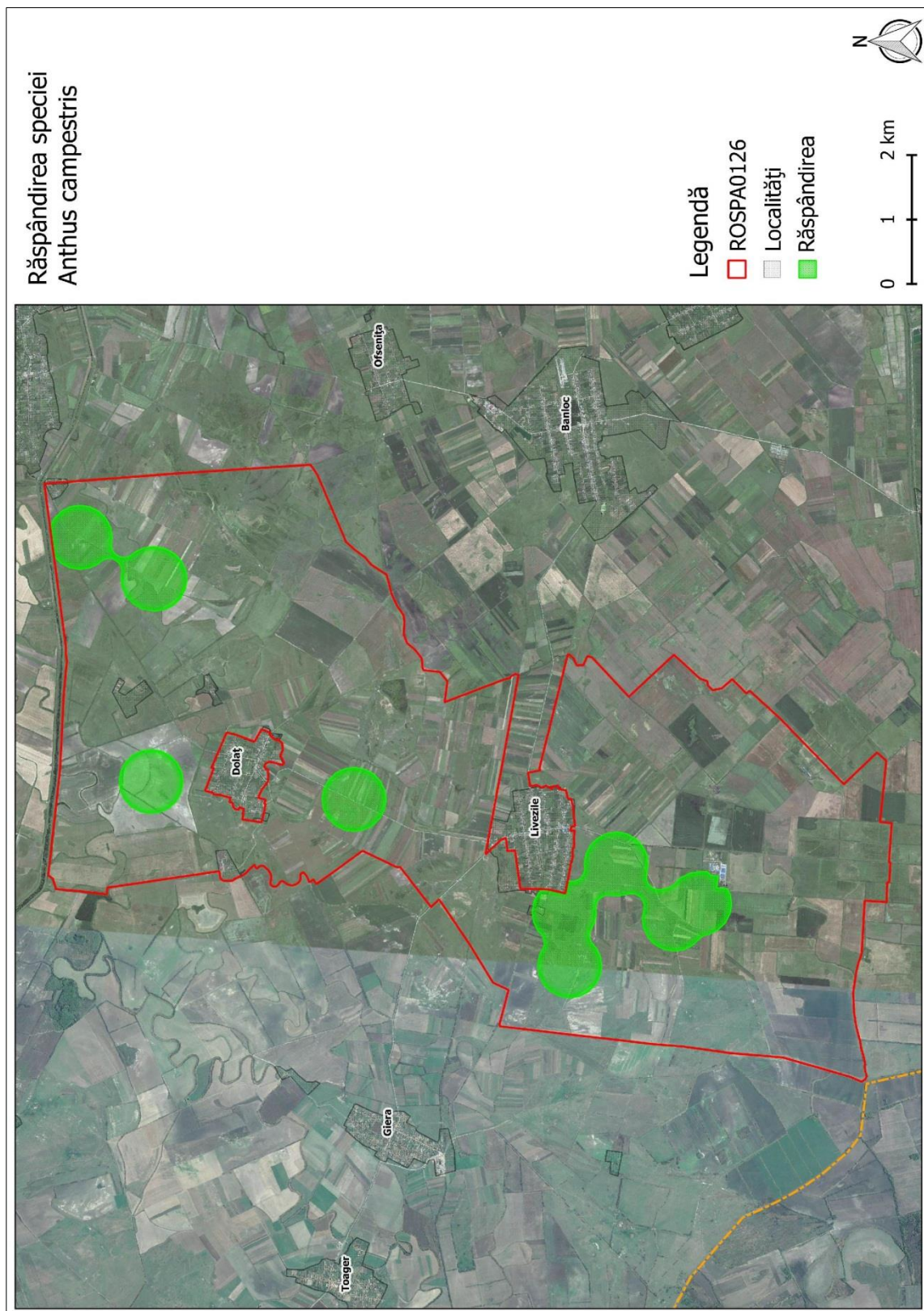
Estimare cheltuieli Plan management - RON

Direcția	Indicatorul	Prioritate	Salarii	Operationale	Total Plan management cheltuieli directe
1.1.	1500 ha pajiște	1	10940	453	11393
	Minim 5 ha pajiști utilizate ca fânețe	3	10940	453	11393
	Procent de acoperire cu vegetație arborescenta între 0,5-1,0%	1	4853	91	4944
	Minim 1 proiect pentru izolarea stâlpilor	3	3996	57	4053
	Minim 5 ha pajiște umedă refăcută	3	4710	1872	6582
1.2.	Minim 2 protocoale cu asociațiile de vânătoare	1	333	0	333
1.3.	Minim 1 km de perdele forestiere noi	3	4900	272	5172
1.4.	1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș	1	1665	2981	4646
	1 protocol cu Direcția Silvică Timiș	1	1665	2981	4646
2.1.	1 Strategie de comunicare	2	1665	0	1665
2.2.	Minim 1 punct de informare funcțional	1	333	0	333
	Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	1	19980	0	19980

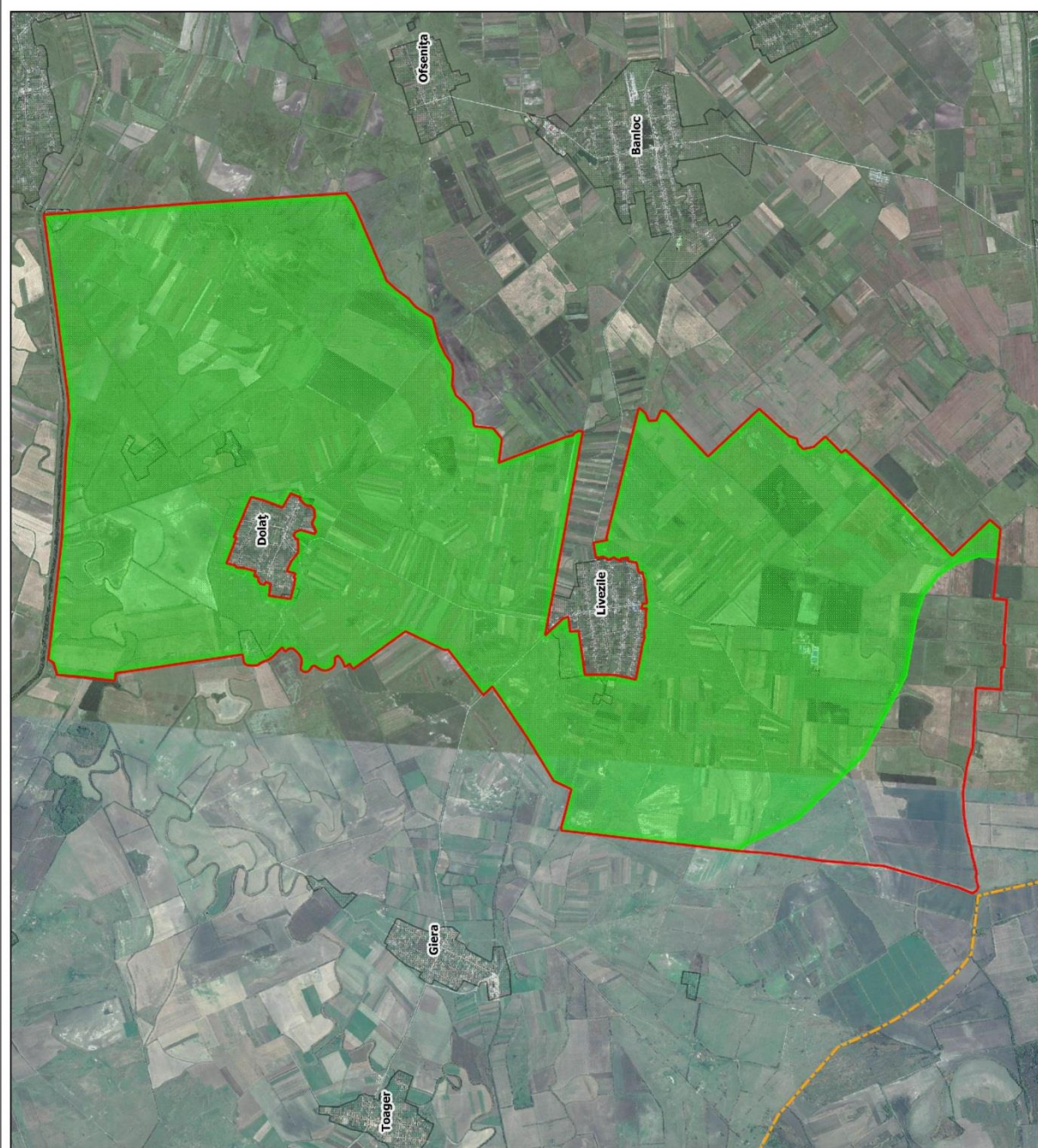
2.3.	Minim 2 campanii	2	5042	362	5404
2.4.	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea MMAP sau a custodelui	1	666	0	666
2.5.	Minim 5 evenimente educative	3	3330	1440	4770
3.1.	0 planuri/proiecte neconforme realizate	1	52300	906	53206
	Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	1	8325	1358	9683
3.2.	Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	1	16650	0	16650
3.3.	Minim 3 persoane instruite	1	5327	679	6006
3.4.	Cel puțin 5 parteneriate	3	1665	0	1665
3.5.	Un plan de lucru pe an	1	3330	0	3330
4.1.	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de activitățile cu prioritatea 1	1	11645	319528	331173
4.2.	Cel puțin o evaluare pe an	1	3805	0	3805
4.3.	Cel puțin o analiză pe an	1	3805	0	3805

Anexa nr. 4 la Planul de management

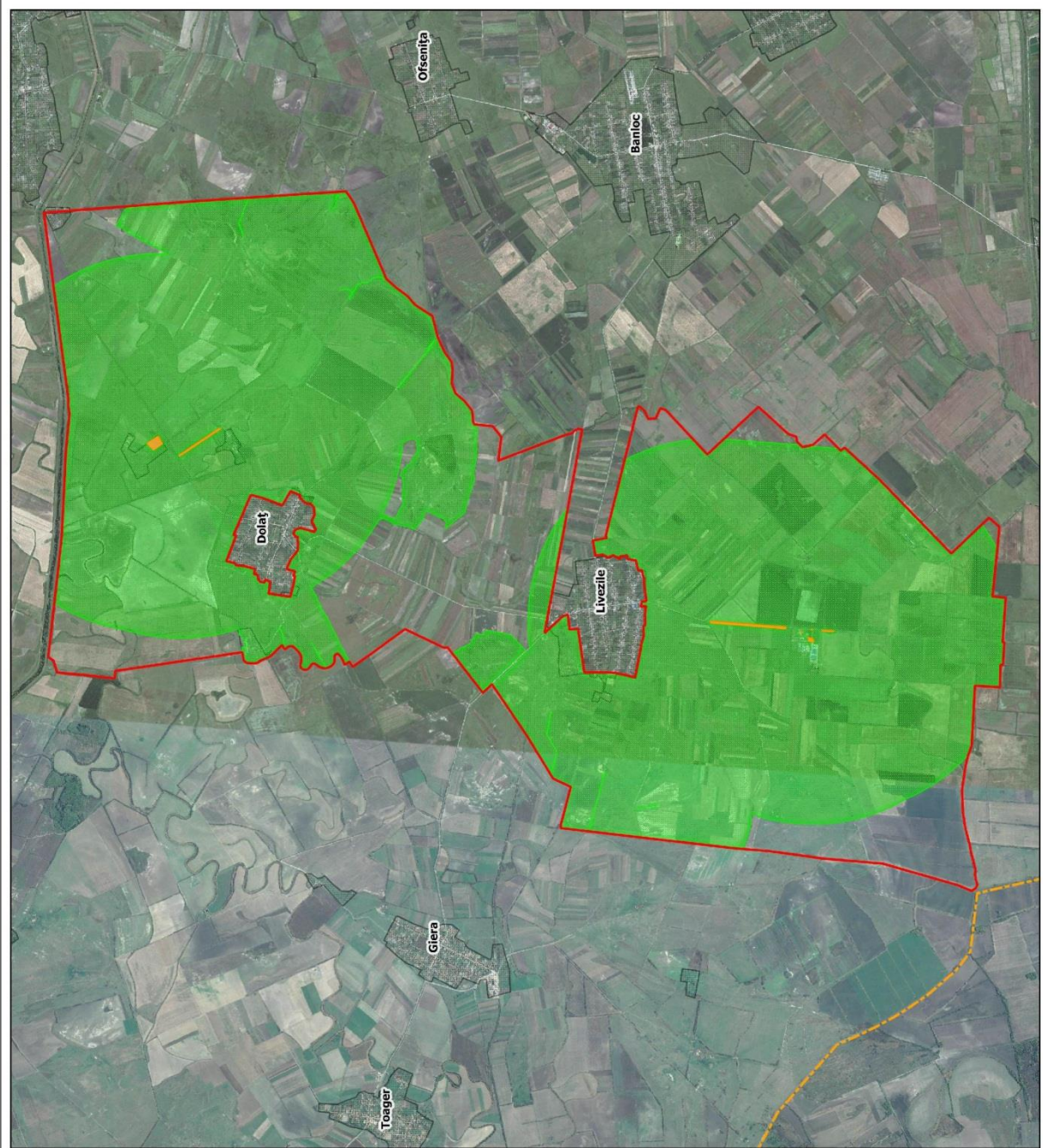
Hărți de distribuție a speciilor de păsări de interes comunitar din cadrul sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț

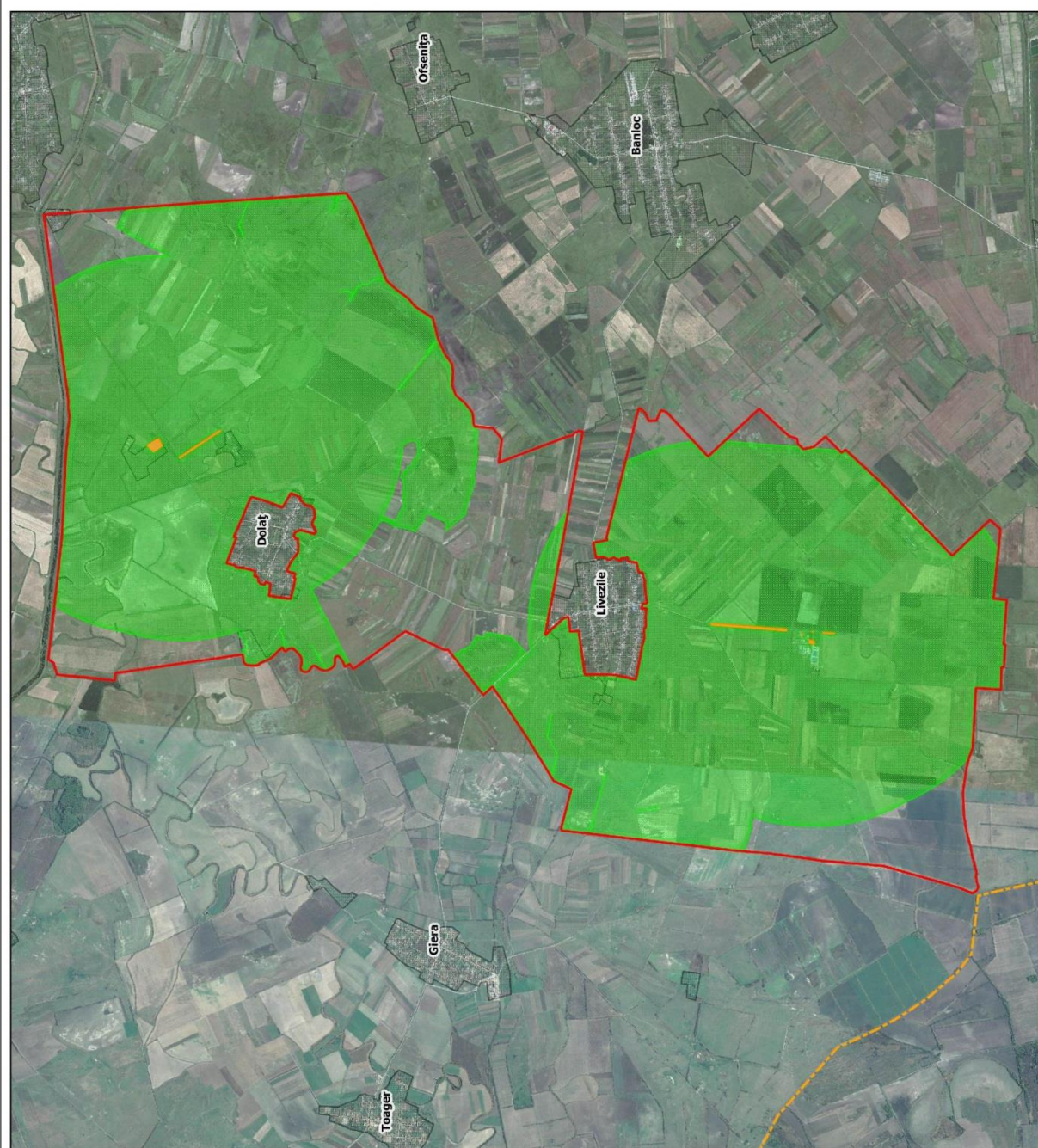
Răspândirea speciei
Ciconia ciconia

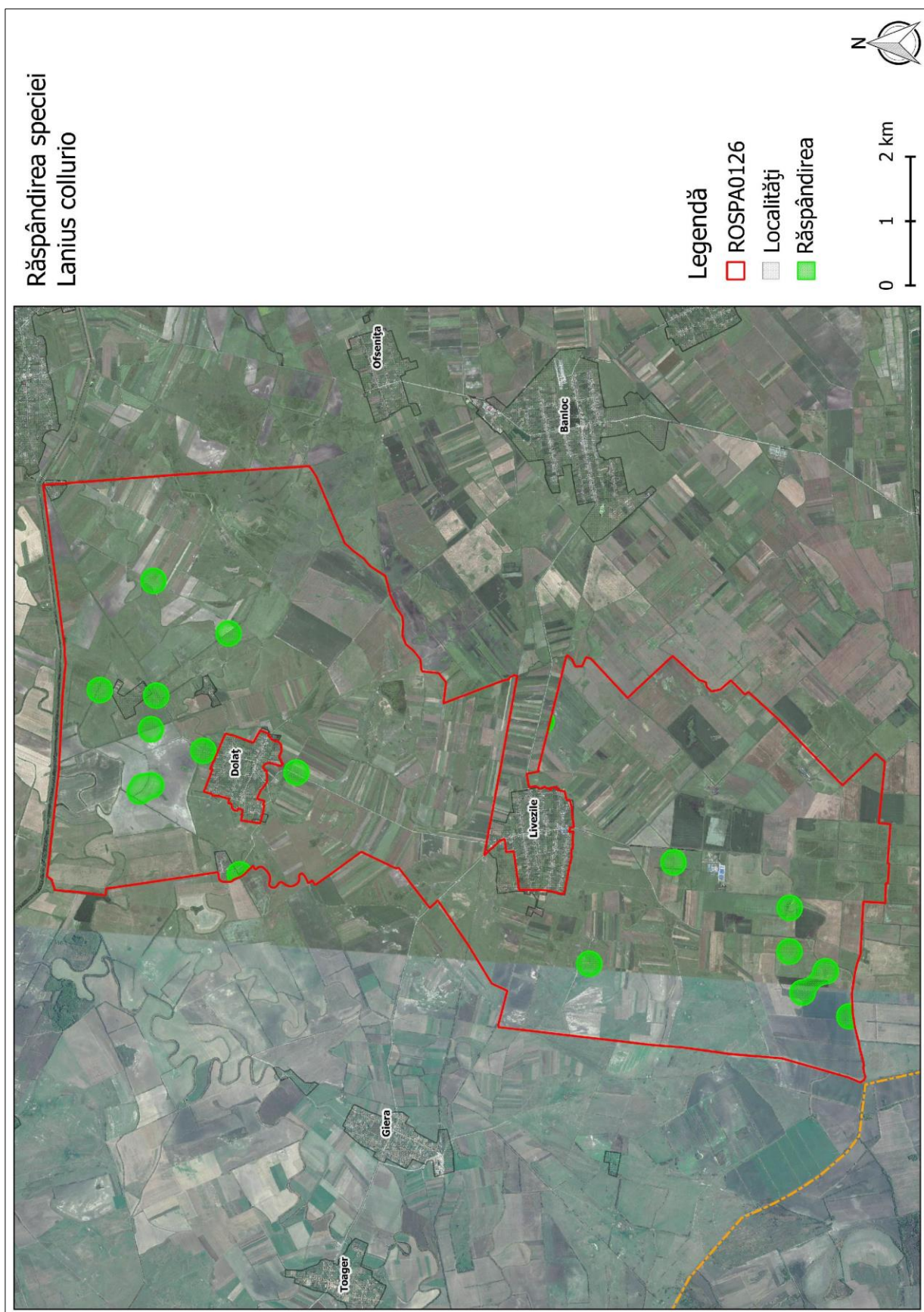

Răspândirea speciei
Corvus frugilegus

Răspândirea speciei Falco vespertinus

Răspândirea speciei Lanius minor

Legendă

- ROSPA0126
- Localități
- Răspândirea

0 1 2 km

Anexa nr. 2**Regulamentul sitului Natura 2000 ROSPA0126 Livezile-Dolaț****Capitolul I. Categoria, înființarea, scopul, limitele Ariei de Protecție Specială****Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț**

Art. 1. Aria naturală protejată Livezile-Dolaț este arie naturală protejată de interes comunitar, conform Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări), categoria Arie de Protecție Specială Avifaunistică, cod ROSPA0126

Art. 2.(1) Aria de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț, denumită în continuare Aria, se află în Regiunea Biogeografică Panonică, în sudul Banatului, Câmpia de Vest.

(2) Din punct de vedere administrativ Aria se află în regiunea de dezvoltare 5 Vest, 100% pe teritoriul județului Timiș și a unităților administrativ teritoriale: Livezile - 65%, Ghilad - 26%, Banloc - 9%, respectiv Giera - <1%.

Art. 3. Scopul Ariei este:

(1) conservarea speciilor de păsări existente în sit și a habitatelor specifice ale acestora, respectiv restabilirea/menținerea statutului favorabil de conservare a acelor specii de păsări pe baza cărora Aria a fost declarată, precum și celor care, pe baza datelor colectate după desemnarea sitului, urmează de a fi introduse ulterior pe lista de specii care necesită protecție în Arie;

(2) excluderea și prevenirea acelor activități de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, care contravin obiectivelor de conservare și reglementarea activităților tradiționale desfășurate de comunitatea locală;

(3) asigurarea condițiilor necesare pentru activități educaționale, recreative și de cercetare științifică.

Art. 4. Suprafața totală a Ariei este 6.565 ha.

Art. 5. Limitele Ariei au fost stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 6. Responsabilitatea administrării Ariei revine Custodelui. În acest scop, Custodele:

a) realizează gospodărirea unitară și integrată a Ariei;

b) urmărește respectarea Planului de management;

c) organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management ale Ariei, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes național și comunitar, stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor

naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. Activitățile Custodelui legate de conservarea biodiversității pot fi realizate în colaborare cu instituții științifice și de învățământ superior, organizații non-guvernamentale de specialitate și consultanți științifici implicați în program.

Art. 8. Participarea factorilor interesați la managementul Ariei se asigură prin organizarea, de către Custode, a unor întâlniri cu reprezentanții autorităților interesate, dezbateri publice cu membrii comunităților locale, întâlniri cu operatorii economici interesați, „zile deschise” pentru publicul interesat.

Capitolul II. Reglementarea activităților în Aria de Protecție Specială Avifaunistică

ROSPA0126 Livezile-Dolaț

Accesul și circulația în Arie

Art. 9.(1) Este interzis accesul și circulația cu mijloace motorizate pe teritoriul Ariei. Prin excepție, accesul public cu mijloace motorizate este permisă:

- a) pe drumurile publice;
- b) pe drumurile de exploatare agricole, respectiv pe terenurile arabile de către proprietarii/deținătorii de teren agricol și personalului angajat de aceștia pentru cultivarea/întreținerea terenului, cu condiția să dețină împuternicire emisă de la proprietarii de teren în acest sens;
- c) proprietarii/riveranii/angajații fermelor stabilite în mediul agricol.

(2) Excepțiile de la restricția de acces și circulație cu autovehicule vor avea: Custodele, personalul organelor statului cu competențe în teritoriu: poliție, poliția de frontieră, protecția civilă, autorități locale, autorități de mediu, autorități de gospodărirea apelor, ambulanță etc., reprezentanții asociațiilor de vânătoare care gestionează fondurile cinegetice care se suprapun cu Aria, personalul împuternicit pentru patrulări și controale, în cazul în care aceste categorii sunt în exercițiul funcțiunii, pe bază de delegație, persoane care dețin aviz din partea Custodelui în acest sens.

(3) Este interzis accesul și circulația cu mijloace motorizate pe pajiștile de pe teritoriul Ariei.

Art. 10. Este interzisă practicarea de sporturi cu mijloace motorizate.

Activități de silvicultură, vânătoare și pescuit

Art. 11. Se interzice plantarea de specii de arbori exotice în Arie, fără acordul Custodelui.

Art. 12. Împădurirea terenurilor declarate degradate conform legii se va face doar pe suprafețe mai mici de 0,5 ha. Suprafața cumulată a zonelor împădurite să fie de maxim de 1ha până la 100

ha.

Art. 13. Se interzice tăierea vegetației arboricole și arbustive, fără aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 14. Se interzice strângerea materialului lemnos, atât arbori căzuți la pământ, cât și crengi, din habitatele arboricole din Arie.

Art. 15. (1) Derularea acțiunilor de vânătoare la cioara de semănătură *Corvus frugilegus* se va face doar în perioada 16 octombrie – 14 februarie, adică în afara perioadelor de cuibărire a speciilor protejate cuibăritoare în coloniile de ciori: vânturel de seară, vânturel roșu, ciuf de pădure, dar și în afara perioadei de aglomerare a vântureilor de seară. Nu se va face vânătoare în apropierea coloniilor de cuibărit. Distanța minimă față de coloniile de cuibărit trebuie să fie mai mare de 200 m.

(2) Se interzice vânătoarea în zonele umede și în imediata vecinătate a acestora, prin vecinătatea înțelegându-se cel puțin 200 m distanță față de zonele umede.

(3) În vederea conservării speciilor de interes cinegetic, gestionarii fondurilor cinegetice a căror suprafață se suprapune parțial cu suprafața Ariei vor delimita zonele de liniște a faunei cinegetice, în suprafața Ariei.

(4) Pe fondurile de vânătoare care se suprapun parțial suprafeței Ariei, cotele de recoltă aprobate se realizează pe suprafețele din afara Ariei.

(5) Se interzice popularea cu specii de interes cinegetic exotice a fondurilor de vânătoare din cuprinsul Ariei. Orice activitate de populare cu specii de faună de interes cinegetic se va face cu aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 16. (1) Pescuitul sportiv nu se va desfășura în principala perioadă de cuibărit a păsărilor, respectiv 01 aprilie – 01 august.

(2) Se interzice popularea cu specii de pești exotice a canalelor din cuprinsul Ariei. Gestionarii bazinelor amenajate pentru piscicultură se vor asigura ca speciile de pești exotice din heleșteie să nu ajungă în apele naturale. Orice activitate de populare cu pește se va face cu aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 17. (1) Pentru speciile de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane de interes comunitar și care se află sub regim strict de protecție, inclusiv cele prevăzute în anexele Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și speciile incluse în lista roșie națională sunt interzise:

- a) orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare;
- b) perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;
- c) distrugerea și/sau culegerea cuiburilor și ouălor din natură;

- d) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă;
- e) deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop fără autorizația autorității de mediu competente.

(2) Faptele ilegale din domeniile vânătorii și pescuitului pot fi constatate și sancționate de către Custode și de către personalul organelor statului cu atribuții în zona Ariei, aceștia fiind împuterniciți în acest sens.

Art. 18. Acțiunile de gospodărire și monitorizare a faunei de interes cinegetic, cele de protecția fondului piscicol și de pescuit de pe toată suprafața Ariei se organizează în comun de către personalul de specialitate al deținătorilor legali și al Custodelui.

Gospodărirea și exploatarea pajiștilor

Art. 19. (1) Se interzice schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor. Extinderea intravilanului se va face doar în afara suprafețelor de pajiște. Se interzice amplasarea culturilor energetice pe pajiștile din Arie.

(2) Plantarea de arbori pe pajiști se va face numai cu avizul prealabil al Custodelui.

Art. 20. (1) Utilizarea pajiștilor de pe teritoriul Ariei este permisă doar în condițiile prevăzute în prezentul Regulament, pe baza unui contract încheiat cu administratorul legal al pășunii și avizat de Custode.

(2) Amplasarea de stâne și locuri de târlire se face numai cu avizul Custodelui.

Art. 21. Gospodărirea pajiștilor se supune următoarelor reglementări:

- a) se va asigura un management activ al pajiștilor prin pășunat și/sau cosit;
- b) terenurile nu vor fi arate, discuite și scarificate;
- c) se vor menține bălțile temporare de pe pajiști. Nu se vor face lucrări de drenare a acestora;
- d) se va menține compoziția naturală a pajiștilor prin menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică;
- e) supraînsămânțarea pajiștilor se va face doar cu specii autohtone, cu semințis cules de pe pajiștea care urmează a fi supraînsămânțată sau de pe altă pajiște din sit, și fără lucrări de pregătire a terenului: arat, discuit, greblat și altele asemenea.
- f) se va menține un nivel de încărcare a pajiștilor între 0,3 și 1 Unitate Vită Mare;
- g) pășunatul animalelor domestice pe pajiști se va face doar în perioada 20 aprilie – 10 noiembrie;
- h) se va menține vegetația lemnoasă arborescentă și arbustivă existentă astfel încât, să se asigure un procent de acoperire cu vegetație lemnoasă arborescentă de 0,5% – 1% și arbustivă de 0,5% – 1% , din suprafața fiecărui trup de pajiște;
- i) îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea;
- j) nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști;

- k) se vor folosi maxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul juzeului regulamentar este obligatoriu;
- l) scoaterea ovinelor la mișcare pe timpul iernii, 01 noiembrie – 01 martie, se va face doar pe o suprafață delimitată corespunzător și declarată la primărie, care să nu ocupe mai mult de 15% din suprafața trupului de pășune, și care se va schimba anual;
- m) se vor utiliza dispozitive de avertizare a faunei, în timpul cositului cu utilaje;

Art. 22. Custodele monitorizează activitatea de pășunat în Arie pentru stabilirea impactului acestei activități asupra florei și faunei din Arie și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

Cultivarea terenurilor arabile

Art. 23. Este interzisă cultivarea sub orice formă a organismelor modificate genetic pe întreg teritoriul Ariei și la o distanță de 15 km de la limitele acesteia.

Art. 24. Cultivarea terenurilor arabile se supune următoarelor reglementări:

- a) se va menține vegetația lemnoasă arborescentă și arbustivă de pe terenurile arabile din Arie;
- b) îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile, se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea;
- c) utilizarea substanțelor chimice în agricultură se va face doar în condițiile și cantitățile specificate de producător;
- d) nu se permite folosirea rodenticidelor pe suprafețele arabile din Arie;
- e) se vor utiliza dispozitive de avertizare a faunei în timpul cositului și recoltatului cu utilaje.

Cercetare științifică

Art. 25. Cercetarea științifică în Arie va fi orientată, pe cât posibil, spre realizarea scopului primordial, cel de conservare a biodiversității și a peisajului de pe teritoriul Ariei.

Art. 26. În baza rezultatelor subiectelor de cercetare desfășurate în Arie, Custodele propune măsurile de conservare ce se impun pentru realizarea obiectivelor Ariei.

Art. 27. Activitatea de cercetare științifică pe teritoriul Ariei se desfășoară cu avizul Custodelui. Acesta va sprijini logistic, la solicitare și în măsura posibilităților, activitatea de cercetare. La finalizarea cercetărilor, titularii temelor de cercetare vor pune la dispoziția Custodelui un raport de cercetare.

Art. 28. În cazul subiectelor de cercetare care necesită date/informații privind Aria, furnizate de Custode, se va încheia un contract cu cei care derulează tema, contract care să asigure accesul Custodelui la rezultate în vederea utilizării lor în activitatea de management a Ariei. Clauzele contractului se stabilesc de comun acord de către părți. Dreptul asupra utilizării rezultatelor se stabilește prin contract.

Art. 29. Rezultatele de cercetare și de monitorizare a speciilor și habitatelor de interes național și comunitar, precum și de cartare a habitatelor și de distribuție a speciilor se vor transmite autorității locale de protecția mediului pentru actualizarea periodică a bazelor de date în vederea îmbunătățirii sistemului-suport de asistare a deciziilor în domeniul ariilor naturale protejate și de raportare la instituțiile naționale și internaționale.

Turism, reguli de vizitare

Art. 30. În Arie sunt permise activități de turism și de educație ecologică, cu respectarea regulilor de vizitare, potrivit prezentului Regulament.

Art. 31. Camparea pe teritoriul Ariei se reglementează astfel:

- (1) Camparea este permisă doar în locurile amenajate și marcate în acest sens, avizate de Custode;
- (2) Camparea în afara perimetrelor permise se poate face numai în următoarele situații:
 - a) de personalul Custodelui;
 - b) pentru activități de cercetare, cu aprobarea Custodelui;
 - c) pentru voluntarii care lucrează pe teritoriul Ariei cu aprobarea Custodelui, în situația în care sarcinile primite o impun.

Art. 32. Organizarea de competiții și manifestările de grup de orice fel, cursuri care presupun accesul pe teren în zona Ariei și în tabere se face numai cu avizul Custodelui.

Art. 33. Deșeurile rezultate din activitățile de turism și/sau vizitare a Ariei se evacuează de pe teritoriul Ariei, urmând a fi depuse la stațiile sau punctele de colectare autorizate.

Art. 34. Accesul câinilor în Arie este permis doar în condițiile în care câinii sunt ținuti permanent în lesă. Pentru fiecare câine, stăpânii trebuie să prezinte toate actele de dovadă a vaccinării. Excepție fac câinii însoțitori și de pază, folosiți de cei care pășunează cu animale, respectiv patrulele organizate cu scop de pază care pot utiliza în acțiunile lor câini utilitari.

Art. 35. Perturbarea liniștii în Arie prin orice fel de mijloace acustice sau vizuale, precum strigăte, pocnitori, folosirea de echipamente audio, reflectoare și altele asemenea este strict interzisă.

Art. 36. Aprinderea focului pe teritoriul Ariei se reglementează astfel:

- (1) focurile de tabără sunt permise doar în vetrele special amenajate în acest scop în perimetrele permise pentru campare, cu lemn de foc asigurat de administratorii locului de campare sau prin utilizarea lemnului adus de turiști. Se vor respecta normele de prevenire și stingere a incendiilor.
- (2) sunt strict interzise adunatul și defrișarea vegetației lemnoase de orice fel pentru facerea focului.

Protecția factorilor de mediu

Art. 37. Regimul deșeurilor pe teritoriul Ariei se reglementează astfel:

- (1) este interzisă abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul Ariei.
- (2) gestionarii locurilor de campare pentru care se percepe taxă de campare au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor cu respectarea condițiilor legale, astfel încât să nu existe posibilitate de acces pentru câini și animale sălbatice.
- (3) gestionarii fondului piscicol de pe teritoriul Ariei, care primesc pescari sportivi, au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor și transportării acestora la punctele legale de colectare a deșeurilor.
- (4) autoritatea publică locală de pe raza Ariei are responsabilitatea asigurării colectării și transportului deșeurilor menajere de pe teritoriul lor administrativ la punctele legale de colectare a deșeurilor.
- (5) autoritatea publică locală de pe raza Ariei are responsabilitatea de a desființa depozitele ilegale de deșeuri aflate pe teritoriul lor administrativ.
- (6) deținătorii cu orice titlu a terenurilor din cuprinsul Ariei au obligația de a asigura luarea măsurilor de salubritate/curățare a terenurilor.

Art. 38. (1) Se interzice tăierea, incendierea, distrugerea sau degradarea prin orice mijloace a vegetației naturale.

(2) Se interzice tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, puieților sau lăstarilor, precum și însușirea celor ruși sau doborâți de fenomene naturale sau de către alte persoane.

(3) Se va menține vegetația forestieră existentă, de-a lungul canalelor.

Art. 39. Se interzice distrugerea, degradarea, respectiv colectarea în orice scop, fără acordul Custodelui a ciupercilor, plantelor, animalelor și a oricăror eșantioane de origine naturală de orice fel din Arie.

Art. 40. Colectarea de specii de floră, faună sălbatică și a oricăror eșantioane de origine naturală se poate face doar cu acordul scris al Custodelui.

Art. 41. Este strict interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative și indicatoare, precum și a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj.

Art. 42. Este interzis spălatul vehiculelor, rufelor, recipientelor și altele asemenea, precum și utilizarea de detergenți în apele din interiorul Ariei.

Art. 43. Este interzisă deversarea oricăror substanțe, ape uzate, nămoluri în apele din cuprinsul Ariei, fără a fi procesate conform legilor în vigoare.

Art. 44. Exploatarea lutului și a argilei se va realiza numai de către membrii comunităților locale, în locurile desemnate de Custode.

Art. 45. Lucrările de întreținere a canalelor de desecare se vor face eșalonat, cel mult 30% din canale la fiecare 5 ani.

Art. 46. Se mențin zonele de stufăriș/păpuriș existente. Se interzice incendierea acestora.

Art. 47. Nu vor fi realizate lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului apei din bălți, lacuri și canale.

Art. 48. Lucrările de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de barză albă din localitățile limitrofe respectiv din interiorul sitului, se vor face doar în afara perioadei de cuibărit 20 august - 15 martie.

Construcții

Art. 49. Pe teritoriul Ariei, realizarea de orice construcții permanente, se va face doar după obținerea actelor de reglementare privind protecția mediului. Documentația se avizează de către Custode.

Art. 50. Construirea de noi drumuri și/sau poduri, respectiv modernizarea drumurilor existente în Arie, se va face doar după obținerea actelor de reglementare privind protecția mediului. Documentația se avizează de către Custode.

Finanțarea activităților

Art. 51. Finanțarea activităților Custodelui se poate asigura din fonduri provenite:

- (1) din bugetul de stat sau al autorităților locale;
- (2) din activități proprii și din amenzi;
- (3) din proiecte de finanțare elaborate de Custode sau în colaborare cu alte organizații/instituții și finanțate prin programe locale, naționale sau internaționale.
- (4) din subvenții, donații, sponsorizări, contribuții, legate.

Procedura de emitere a avizelor și adeverințelor

Art. 52. Toate activitățile, proiectele, planurile și programele care vizează Aria sau obiective din și din vecinătatea Ariei se supun avizării Custodelui.

Art. 53. Avizarea se realizează în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 54. În vederea luării unor decizii cât mai corecte, Custodele poate solicita și alte documente suplimentare, care să furnizeze informații suplimentare privind impactul posibil asupra factorilor de mediu în Arie.

Art. 55. (1) Emiterea avizului se realizează de către Custodele Ariei în termen de maximum 30 de zile de la depunerea completă a documentației solicitate.

(2) Pentru documentațiile incomplete, procedura de avizare se suspendă.

Art. 56. În cadrul procedurii de avizare se emite:

(1) Aviz favorabil -pozitiv-, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că nu au un impact negativ semnificativ asupra integrității Ariei, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra

factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare; pentru anumite activități care dăunează în orice fel speciilor și habitatelor cheie, se pot percepe măsuri de compensare, precizate de Custode.

(2) Aviz favorabil -pozitiv- cu condiții, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că ar putea avea un impact negativ semnificativ asupra integrității Ariei, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare, însă care se pot evita/reduce considerabil prin aplicarea unor măsuri, specificate de Custode.

(3) Aviz nefavorabil -negativ-, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că pot avea un impact negativ semnificativ asupra integrității Ariei, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare.

Capitolul III. Sancțiuni

Art. 57. Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă conform legislației în vigoare.

Art. 58. Încălcarea prevederilor din prezentul regulament constituie contravenție dacă faptele nu au fost săvârșite astfel încât potrivit legii penale, să constituie infracțiuni.

Art. 59. Indiferent de natura răspunderii, urmările prejudiciilor aduse mediului prin încălcarea prezentului Regulament vor fi înlăturate de făptaș, indiferent de culpă, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului. Costurile pentru repararea prejudiciului vor fi suportate de autorul prejudiciului, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”.

Art. 60. Cuantumul amenzilor este cea stabilită prin legislația specifică privind protecția mediului, respectiv privind regimul ariilor naturale protejate în vigoare.

Art. 61. (1) Încălcarea prevederilor legale, altele decât cele sancționate conform cu legislația specifică privind protecția mediului, respectiv privind regimul ariilor naturale protejate, se sancționează potrivit dispozițiilor legale în vigoare, de către persoanele împuternicite prin alte acte normative specifice.

(2) Sancțiunile stabilite pentru încălcarea prezentului Regulament se pot aplica atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice.

Art. 62. Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului verbal jumătate din minimul amenzii.

Art. 63. Prevederile articolului precedent se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr.

180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 64. Aplicarea prezentului Regulament se face de către Custode și de către personalul organelor statului cu competențe în zonă.

Art. 65. Actele de constatare a contravențiilor întocmite de agenții constatatori din cadrul autorităților prevăzute la articolul precedent sunt acte procedurale, potrivit reglementărilor legale, cu toate efectele prevăzute de legislația în vigoare.

Capitolul IV. Dispoziții finale

Art. 66. Personalul Custodelui, împuternicit cu legitimație de control, are dreptul de acces nelimitat pe terenurile din cuprinsul Ariei, indiferent de forma de proprietate.

Art. 67. Orice persoană fizică sau juridică are obligația de a furniza informațiile și datele solicitate de Custode, pentru a asigura gospodărirea eficientă a Ariei.

Art. 68. Orice persoană fizică sau juridică are obligația de a asista personalul Custodelui în activitatea de verificare și control și a facilita controlul activităților ai căror titulari sunt, precum și prelevarea de probe.

Art. 69. Orice persoană fizică sau juridică are obligația să se legitimeze la solicitarea expresă a personalului de inspecție și control al Custodelui.

Art. 70. Custodele are obligația de a alimenta bazele de date ținute de autoritățile pentru protecția mediului în vederea îmbunătățirii sistemului suport de asistare a deciziilor în domeniul ariilor naturale protejate și de raportare la instituțiile naționale și internaționale.

Art. 71. Custodele are obligația să prezinte anual la autoritatea responsabilă de protecția mediului în raport corect și complet privind starea ariei naturale protejate, modul de gestionare a eventualelor probleme apărute și acțiunile întreprinse în baza Planului de management, precum și situația realizării obligațiilor asumate.

Art. 72. În cazul producerii de fenomene de forță majoră: inundații, incendii, calamități, epizootii, focare de infecții etc., instituțiile abilitate intervin conform prevederilor legale, cu obligativitatea înștiințării Custodelui, care va participa la acțiunile de alertare și mobilizare în vederea prevenirii și eliminării efectelor unor asemenea evenimente.

Art. 73. Aria și zonele de protecție vor fi evidențiate în mod obligatoriu în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Art. 74. Autoritățile publice locale au responsabilitatea de a evidenția limitele Ariei în planurile urbanistice ale localității.

Art. 75. Prezentul Regulament poate fi modificat de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, la propunerea Custodelui.